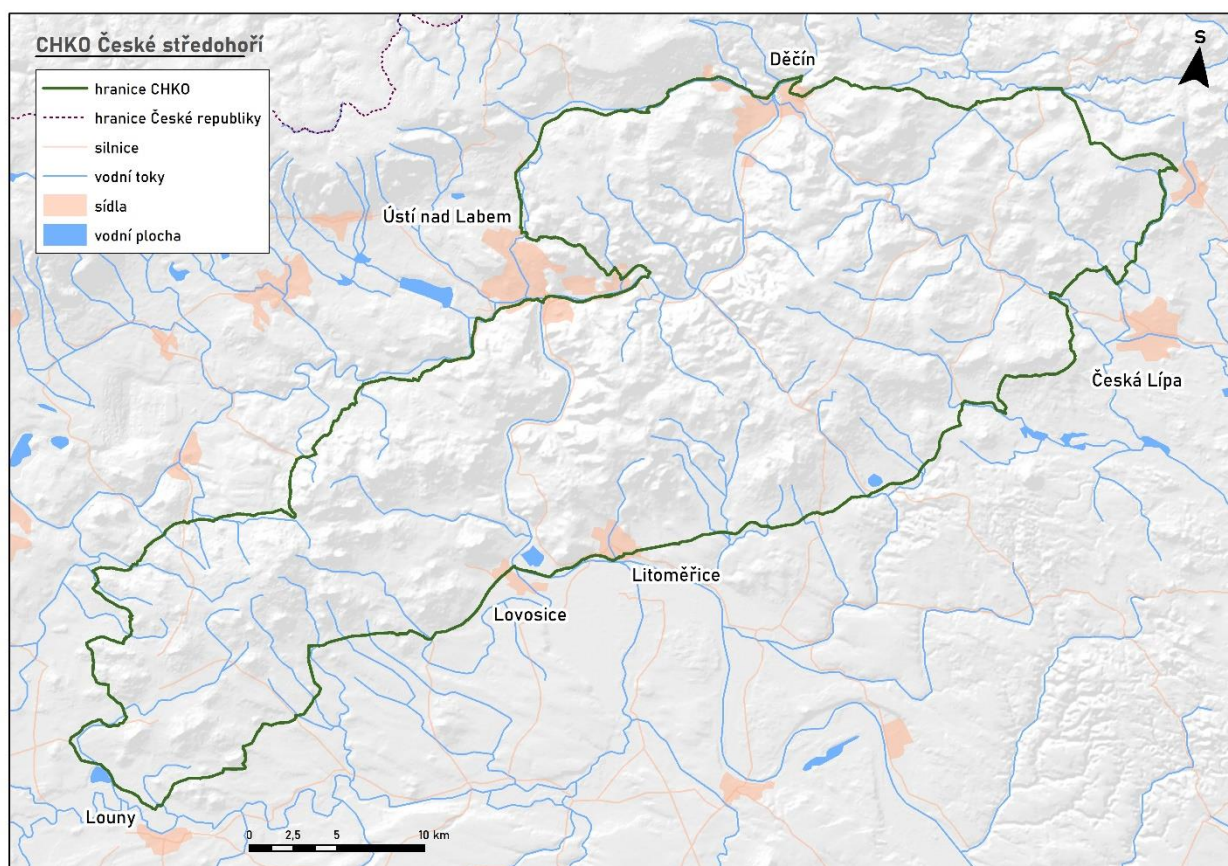

CHKO České středohoří

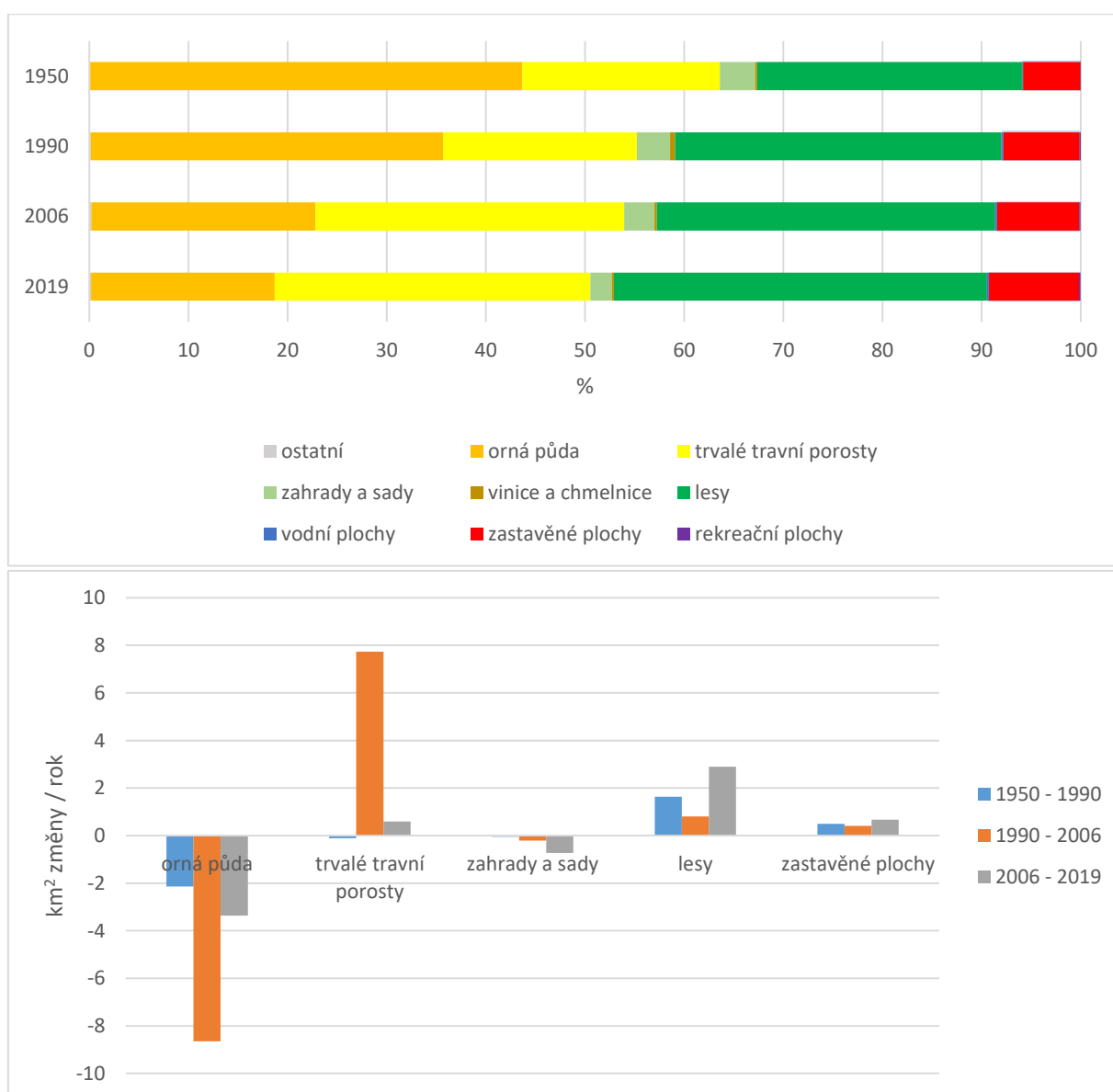
Obsah

1. Změny krajinného pokryvu	2
1.1 Změny a jejich vývoj	2
1.2 Distribuce změn v území	6
1.3 Interpretace změn	7
2. Změny říční sítě a její fragmentace	8
3. Analýza antropogenního tlaku na krajinu	11
4. Fragmentace krajiny	17
5. Habitatové modelování	24

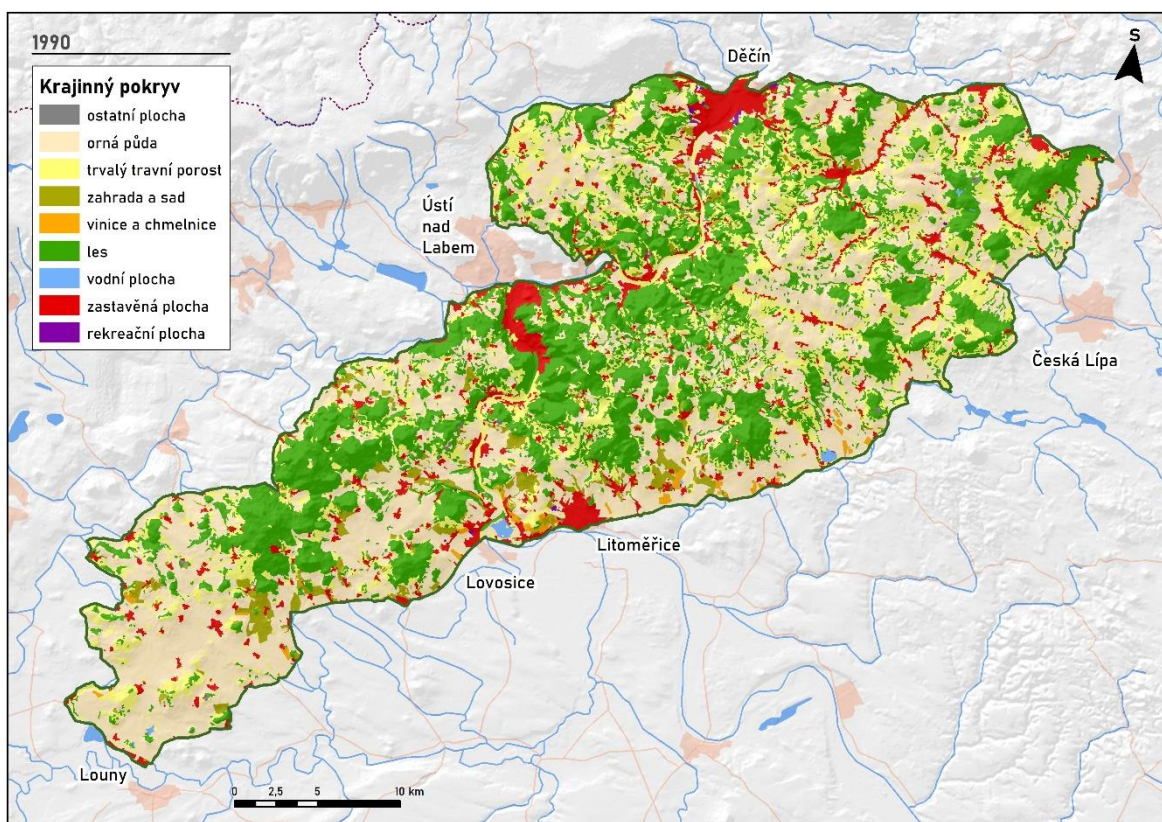
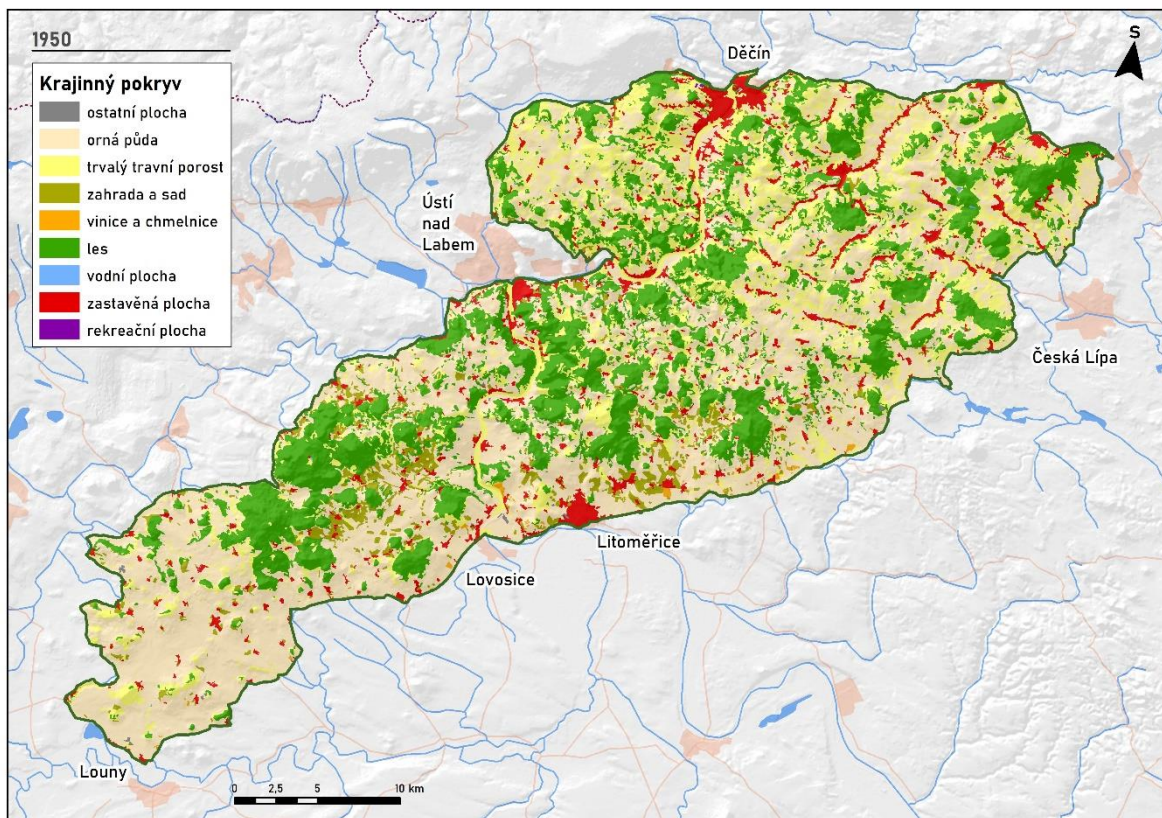
1. Změny krajinného pokryvu

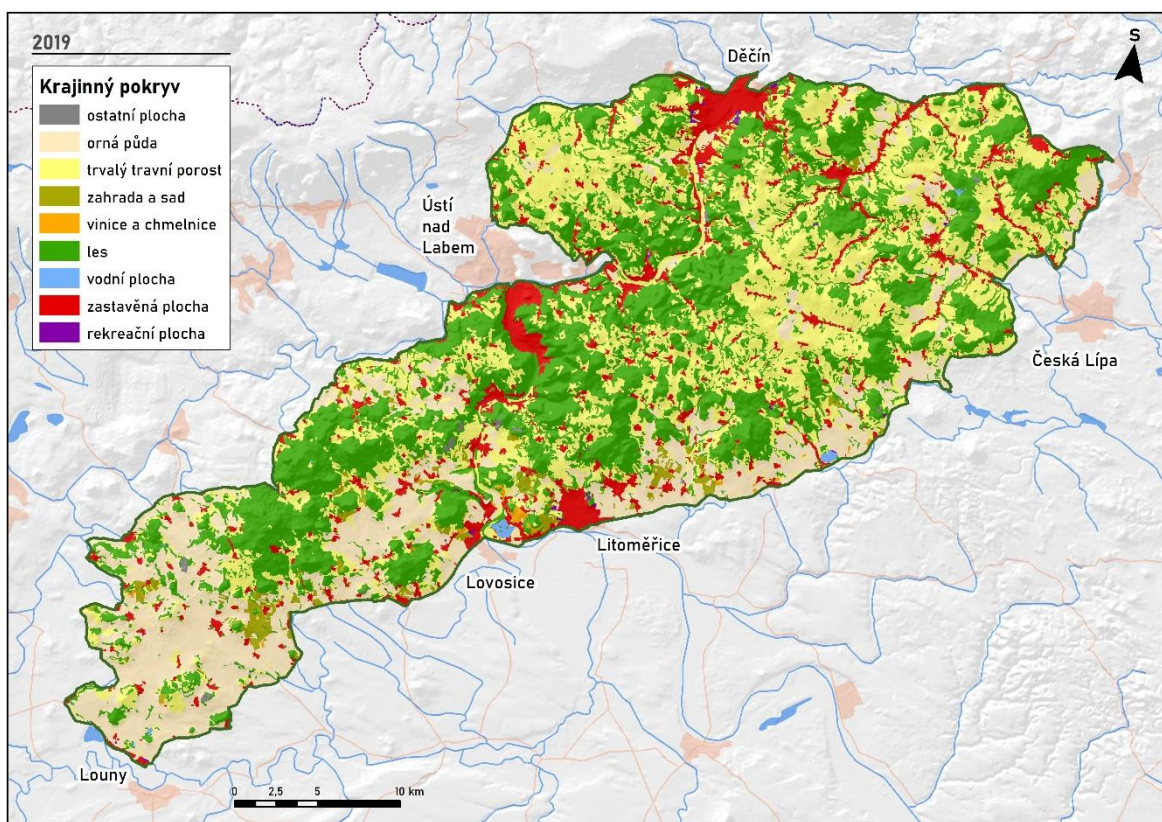
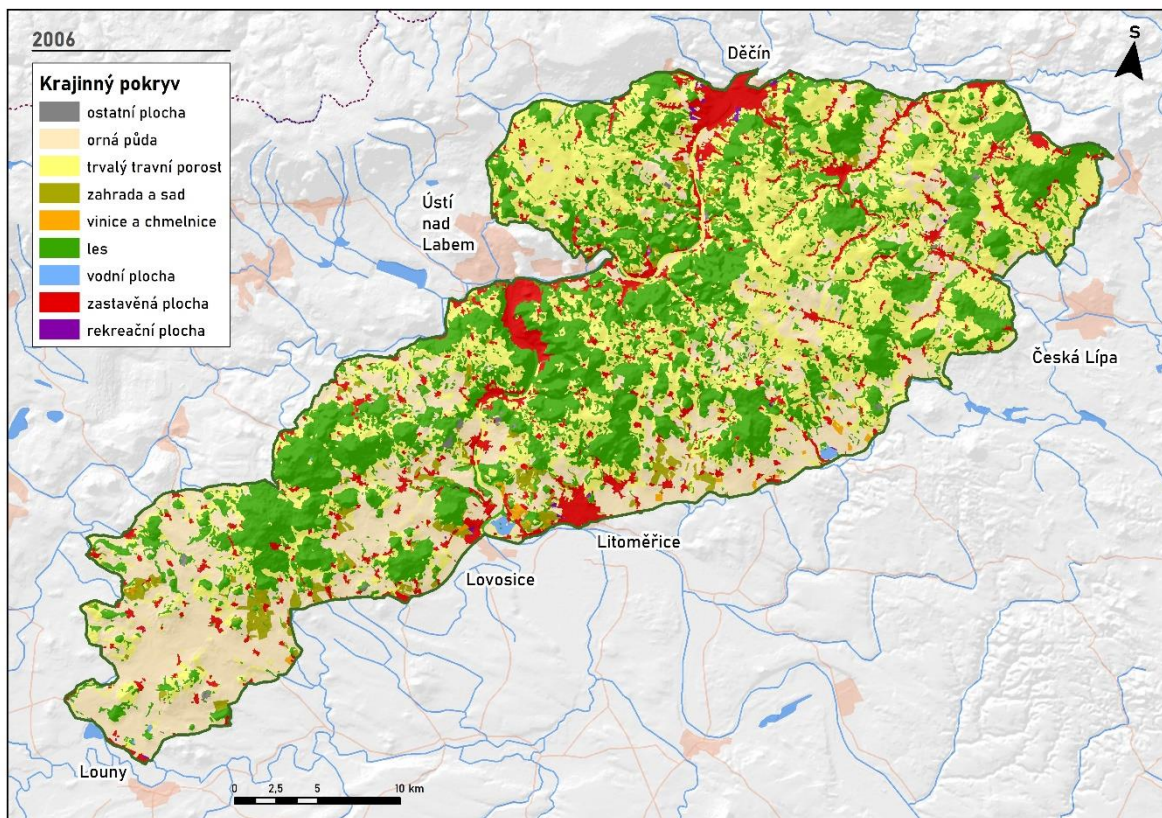
1.1 Změny a jejich vývoj

CHKO České středohoří prošlo významnou proměnou krajinného pokryvu, která se odehrála ve sledovaném období na více než polovině území (50,4 %). V Českém středohoří proběhly procesy známé i z jiných území – orná půda zmenšila svou rozlohu – v současnosti zaujímá méně než polovinu své rozlohy z časového horizontu 1950 (43,6 % a 18,5 %). Naopak narůstaly plochy trvalých travních porostů (z 19,9 % na 31,8 %). Nejvýznamnější změna v tomto ohledu nastala mezi časovými horizonty 1990 a 2006. Dále se zvýšila rozloha lesů (z 26,8 % na 37,7 %) a zastavěných ploch (z 5,8 % na 9,1 %). V území je ve všech sledovaných časových horizontech zastoupeno všech devět vymezovaných kategorií krajinného pokryvu. Plochy zahrad a sadů se zmenšovaly, rozlohy vinic a chmelnic a ostatních ploch oscilovaly a vodní a rekreační plochy se rozšiřovaly (Obr. 1.1 a 1.2).

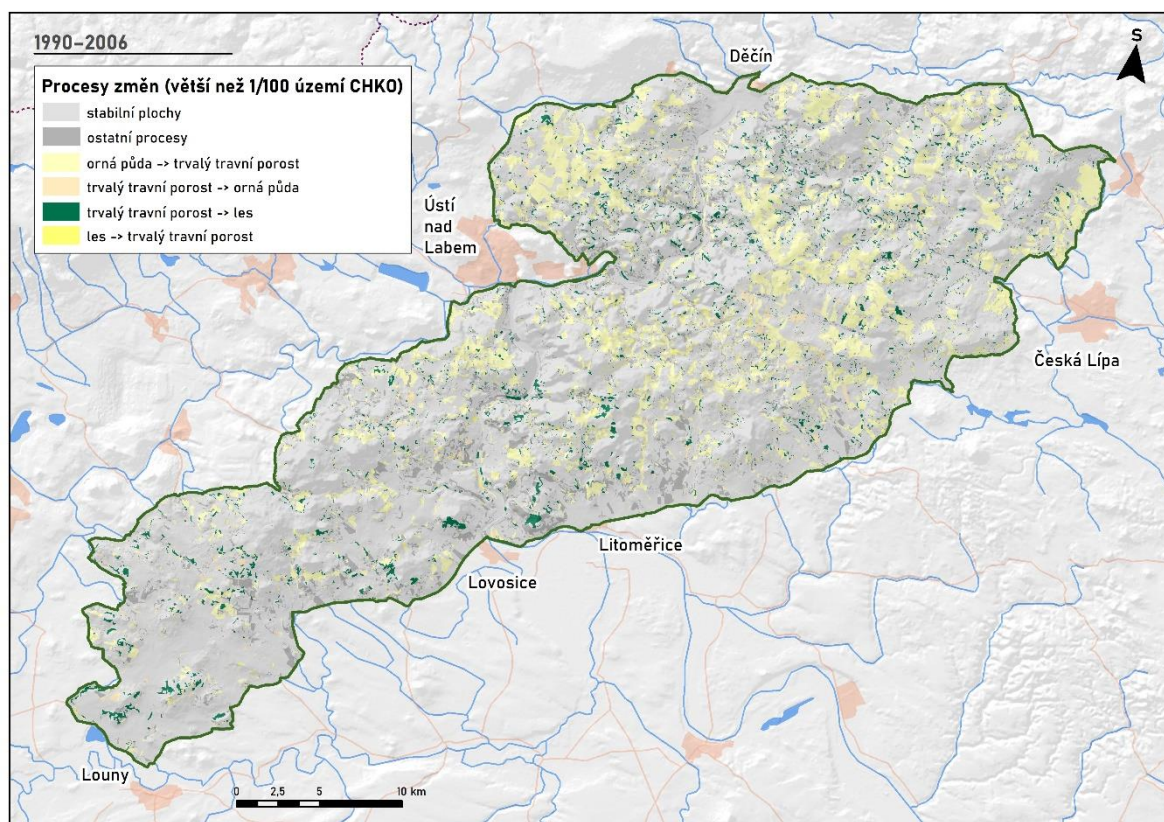
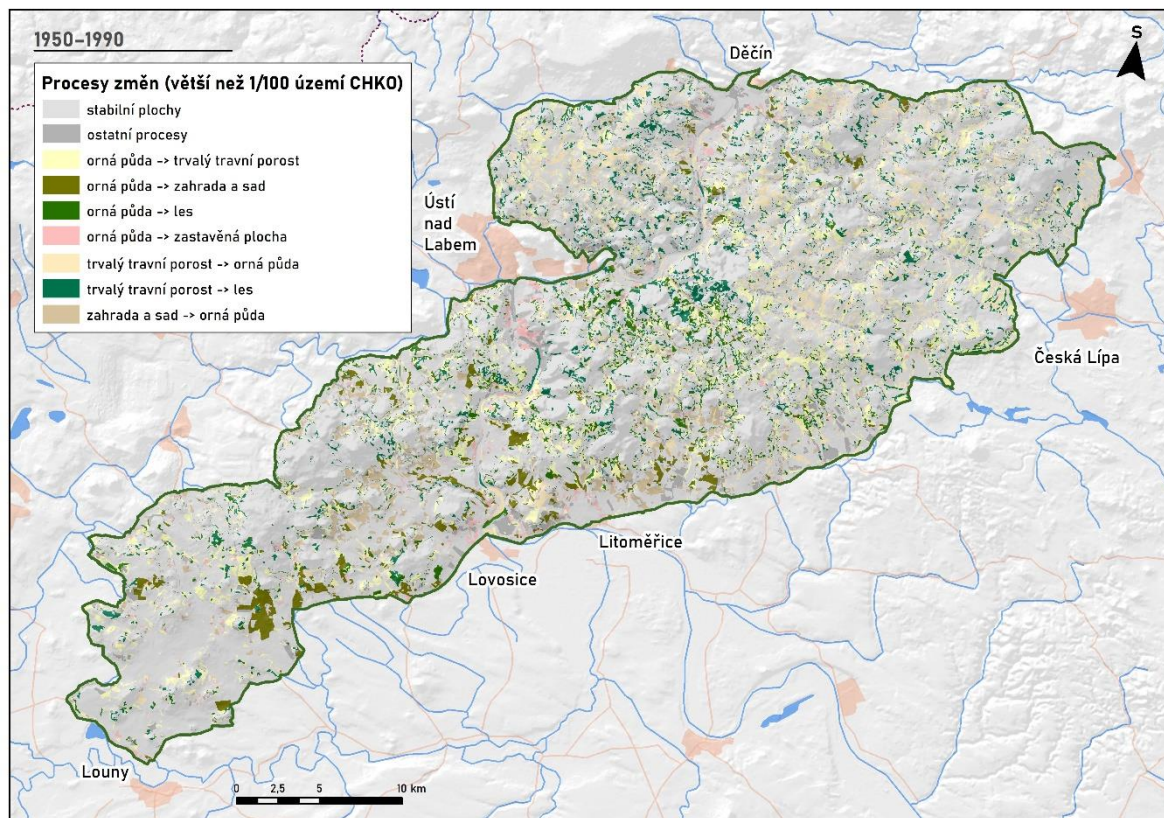

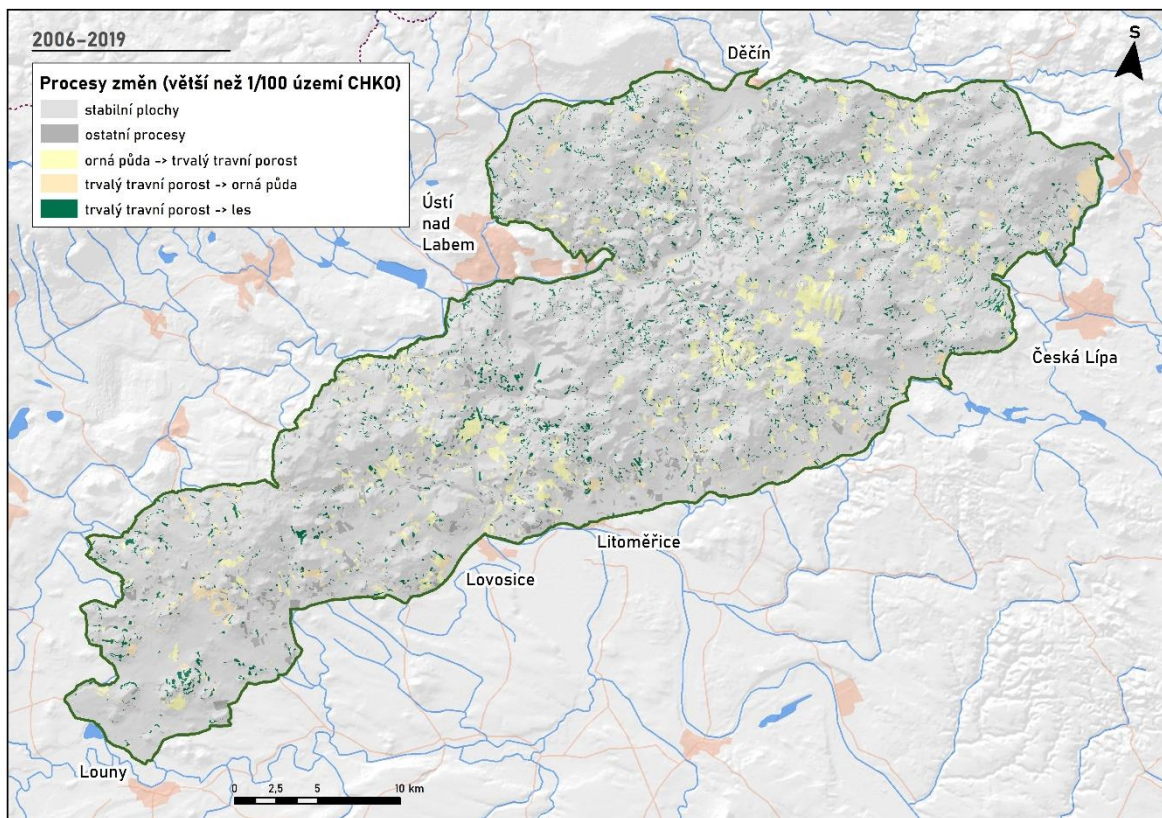
Obr. 1.1 Vývoj krajinného pokryvu v CHKO České středohoří

Obr. 1.2 Vývoj krajinného pokryvu v CHKO České středohoří (postupně řazeno, časové horizonty 50. léta 20. století, 1990, 2006 a 2019)

Obr. 1.3 Prostorové rozložení procesů v CHKO České středohoří v obdobích 1950–1990, 1990–2006 a 2006–2019

1.2 Distribuce změn v území

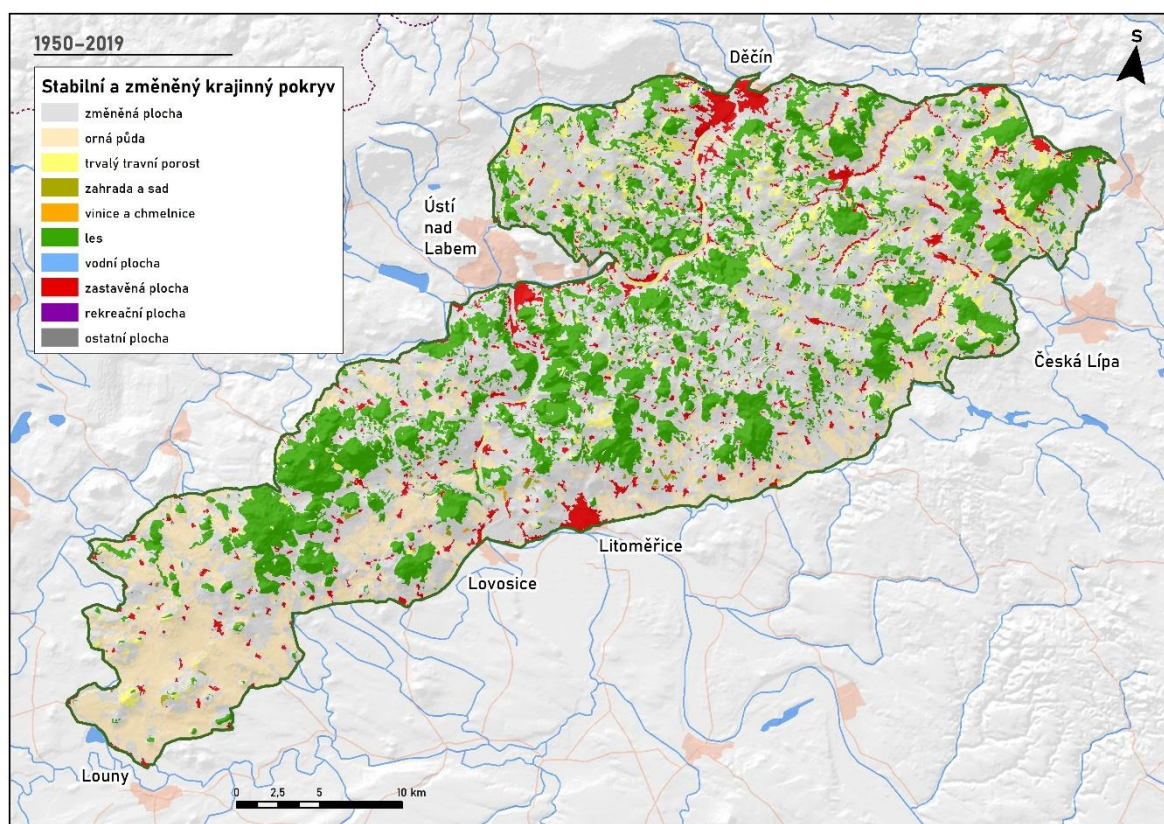
V prvním období mezi časovými horizonty 1950 a 1990 byla plošně nejrozsáhlejší změnou změna orné půdy na trvalý travní porost, ta se odehrála roztroušeně po celém území, především pak na severu území, např. v okolí Blankartice a Stružnice. Druhým nejrozsáhlejším procesem byla opačná proměna, která proběhla především na severu území, např. v okolí Chvojna, Jílového nebo Verneřic. Dalším významným procesem období mezi zmíněnými časovými horizonty bylo zalesnění trvalých travních porostů, znovu převážně v severní části, např. v okolí Velkého Března a Leštiny. Další významnou změnou je založení nových sadů na orné půdě, to především v jižní části území, např. u Želkovic a Vlastislavi. Sady jsou významným fenoménem krajiny Českého středohoří, a proto zde zařazujeme metodickou vsuvku, jak jsme k jejich zaznamenání přistoupili: v 50. letech byly vymezovány na základě mapového podkladu topografické mapy v měřítku 1 : 25 000 (TM 25, 1952-1956) a na něm vyobrazené charakteristické mapové značky pro sady se stylizovaným vyobrazením stromů v pravidelném sponu a se světle zeleným podbarvením. V některých případech, pokud byl vyobrazen pravidelný spon stromů a i ohraničení tečkovanou čarou, ale chybělo zelené podbarvení (nebo byla barva naopak tmavěji zelená), byly sady ověřovány nad černobílými ortofoto snímky z 50. let (snímkování proběhlo v letech 1952-1956). Do sadů byly vzácně zahrnuty i menší plochy s pravidelným sponem prvků stromů bez ohraničení tečkovanou čarou a bez zeleného podbarvení na TM 25, které ale na ortofoto snímcích z 50. let jasně vykazovaly charakter sadů. Do sadů naopak nebyly zahrnovány četné pásy stromů, umístěné obvykle na remízích kolem polí, které na TM 25 mohly nahloučením vykazovat i pravidelný spon, byly ale bez ohraničení a podbarvení a na ortofoto z 50. let nebyly sady doloženy.

Pro identifikaci nových sadů u současné vrstvy 2019, která byla vytvářena podle ortofoto snímků ze snímkování z let 2018 a 2019 byl využit LPIS, obvykle vrstva LPIS_FB_KUL zobrazující kultury. Takto bylo zamezeno např. chybné záměně s mladými lesními porosty vznikajícími umělým zalesněním, které by v krajinném pokryvu spadaly do kategorie lesa. Dále mezi časovými horizonty 1950 a 1990 docházelo k rozšiřování zástavby zejména u stávajících velkých sídel – Ústí nad Labem, Děčín a jejich okolí.

Mezi časovými horizonty 1990 a 2006 převládalo zatravňování orné půdy, především na severu území, např. v okolí Lipové a Fojtovic. Docházelo i k zalesňování trvalých travních porostů, např. na jihozápadě území v okolí Rané nebo Skršína. Dále se rozrůstala zástavba, např. u Litoměřic.

V posledním sledovaném časovém období mezi časovými horizonty 2006 a 2019 pokračovalo zatravňování orné půdy na severu území a v centrální části, např. okolí Verneřic, opačný proces zornění trvalých travních porostů probíhal např. v okolí Skalice u České Lípy (Obr. 1.3).

Podrobnější výčet jednotlivých konkrétních změn naleznete v samostatné textové příloze.

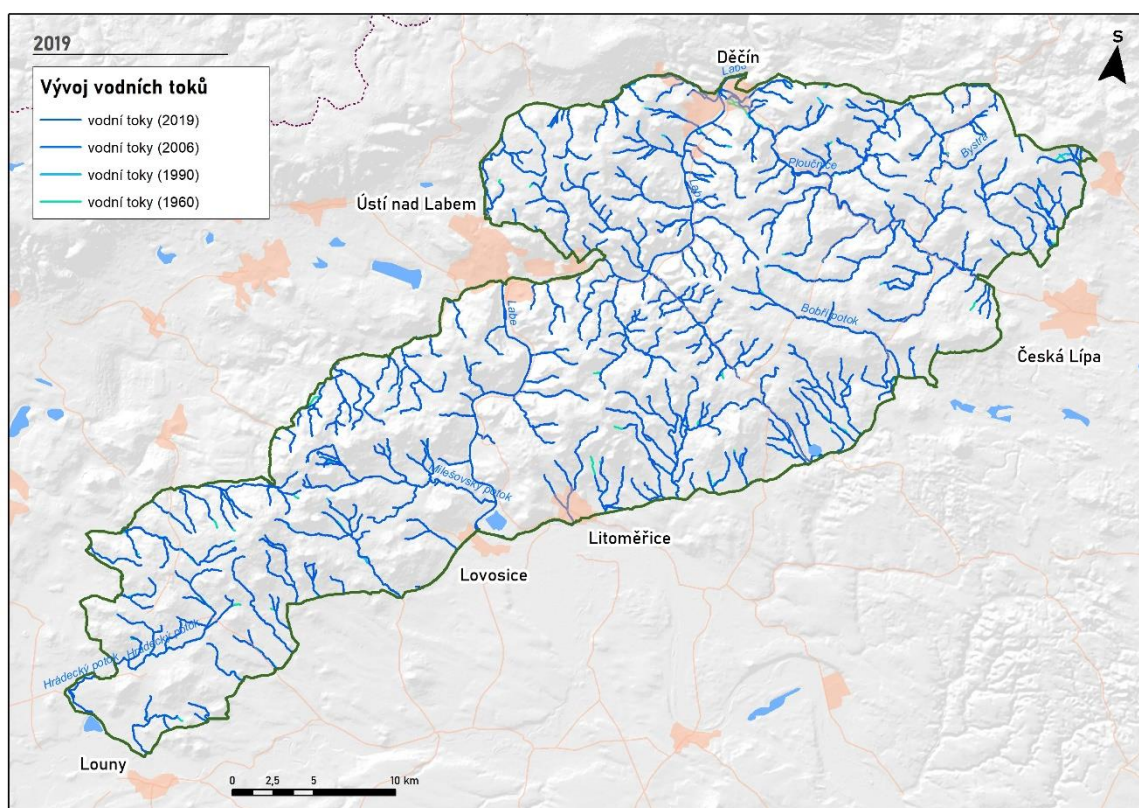
Obr. 1.4 Dynamika krajiny CHKO České středohoří vyjádřená stabilními a nestabilními plochami za celé sledované období

1.3 Interpretace změn

Ze změn a jejich distribuce lze říct, že v CHKO České středohoří probíhaly přeměny krajinného pokryvu typické i pro další CHKO - extenzifikace v rámci zemědělského využití (změna orné půdy na trvalé travní porosty) a zároveň zalesňování. Také je patrné, že jižní (jihozápadní) část území zůstala zemědělsky intenzivněji využívána než severní (severovýchodní), což je dáno podmínkami pro hospodaření (Obr. 1.4). V území roste množství antropogenních struktur, především zastavěných ploch, které se rozšiřovaly zejména v zázemí velkých měst a zároveň průmyslových center, a to i na území CHKO.

2. Změny říční sítě a její fragmentace

Říční síť byla zpracována v digitální podobě na základě dostupných topografických map z 50. a 90. let 20. století a s využitím vektorových dat ZABAGED pro období časových horizontů 2006 a 2019. Bohužel nebylo na území CHKO metodicky jednotně postupováno při vytváření všech mapových podkladů, proto je nutné prezentované výsledky kriticky zhodnotit. V doplňujícím textu jsou proto uvedeny také typové příklady problematického zobrazování říční sítě s možným vlivem na výsledky změn a hustoty říční sítě. Taktéž jsou uvedeny konkrétní postupy v případě sjednocení zjevných nepřesností pro objektivní posouzení vývoje říční sítě v daném území.

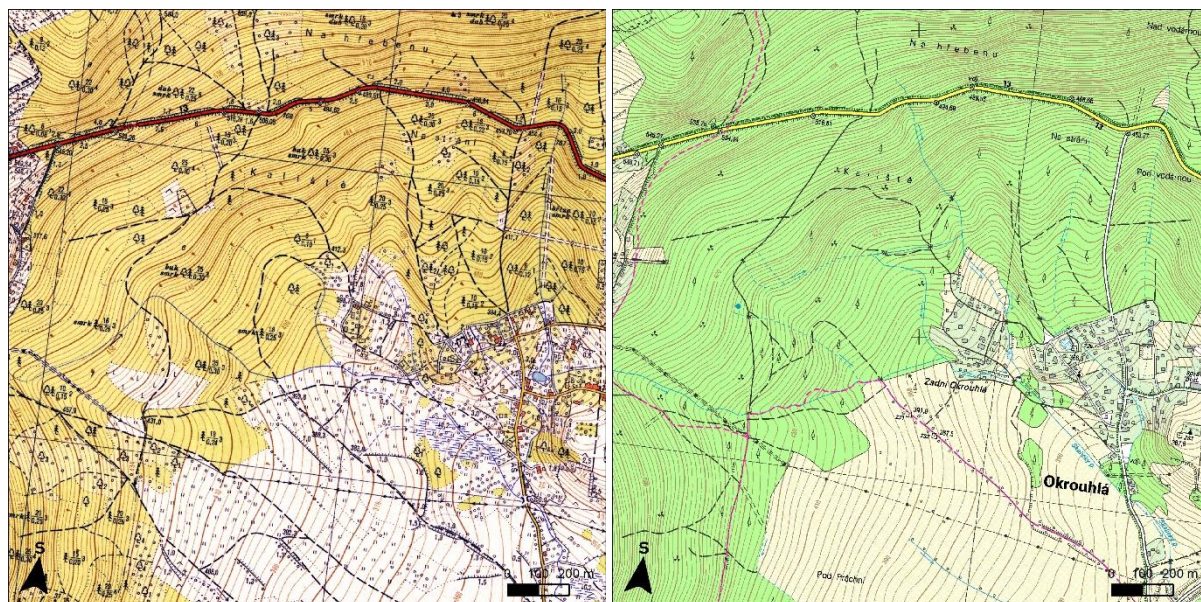
Obr. 2.1 Změny říční sítě v rámci CHKO České středohoří

CHKO České středohoří patří v rámci chráněných území v ČR k územím s mírně vyššími hodnotami hustoty říční sítě (0,93 až 0,98 km/km²). Území je velmi pestré a členité, nachází se zde pramenné oblasti několika středně velkých nebo menších toků, protéká zde i naše největší řeka Labe (Obr. 2.1). Během sledovaných 60 let se délka vodních toků v celém chráněném území postupně zvyšovala (Tab. 2.1). To může být dáno částečně ponecháním přirozeného vývoje v některých úsecích vodních toků, zejména v nivách řek, kde je možnost větší dynamiky vývoje koryta řek. Významnější je ale spíše metodický rozpor v mapování vodních toků v nejstarším období kolem roku 1960, kde nebyly zakresleny některé menší toky, případně jejich pramenné části. Další vliv na vývoj vodních toků měla i těžba uhlí v okolí Bíliny. Změny v říční síti lze pozorovat i v případě zániku některých nevyužívaných náhonů (např. Ploučnice v Děčíně). Mezi nejvýznamnější vodní toky v tomto chráněném území patří Labe, Ploučnice, Bystrá, Hrádecký potok, Milešovský potok, Bobří potok. Největší délku vykazuje

v rámci CHKO Středočeské středohoří řeka Labe, její délka se za 60 let téměř nezměnila, stejně jako u dalších významnějších vodních toků v tomto chráněném území (Tab. 2.1).

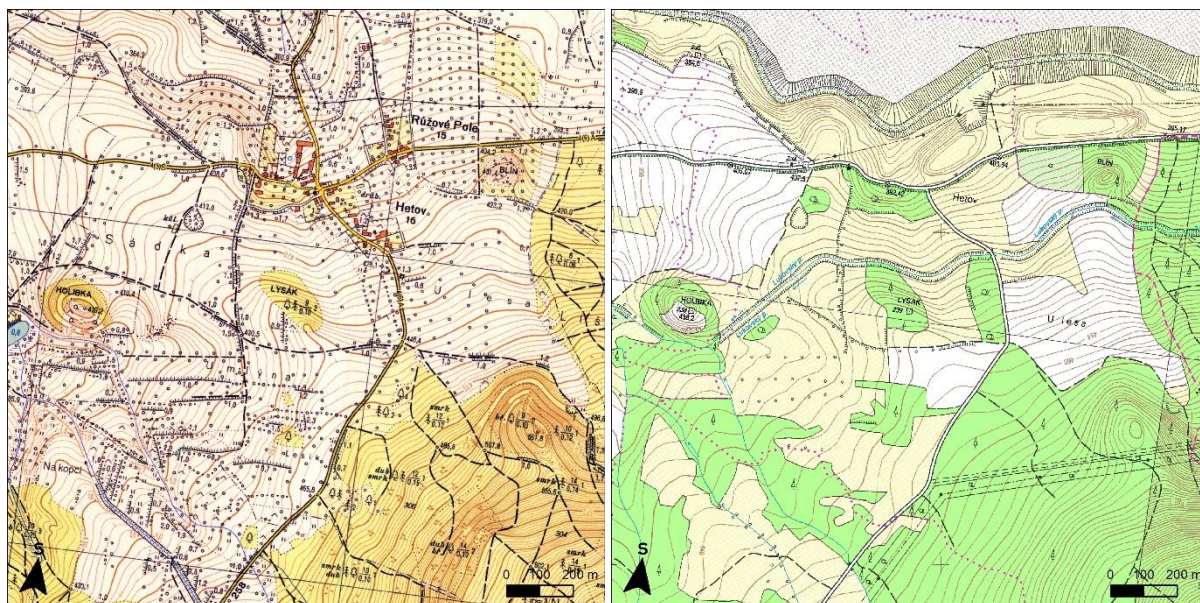
Tab. 2.1 Vývoj hustoty říční sítě na území CHKO Středočeské středohoří

Charakteristiky říční sítě	1960	1990	2006	2019
Celková délka (km)	995,46	1020,38	1043,78	1051,73
Hustota říční sítě (km/km ²)	0,93	0,95	0,98	0,98
Délka řek na území CHKO				
Labe	41,43	41,24	41,41	41,48
Ploučnice	27,10	27,02	26,98	26,98
Bystrá	20,58	20,24	20,27	20,27
Hrádecký potok	17,04	17,18	17,20	16,56
Milešovský potok	15,71	15,43	15,45	15,45
Bobří potok	15,03	15,05	15,02	15,17

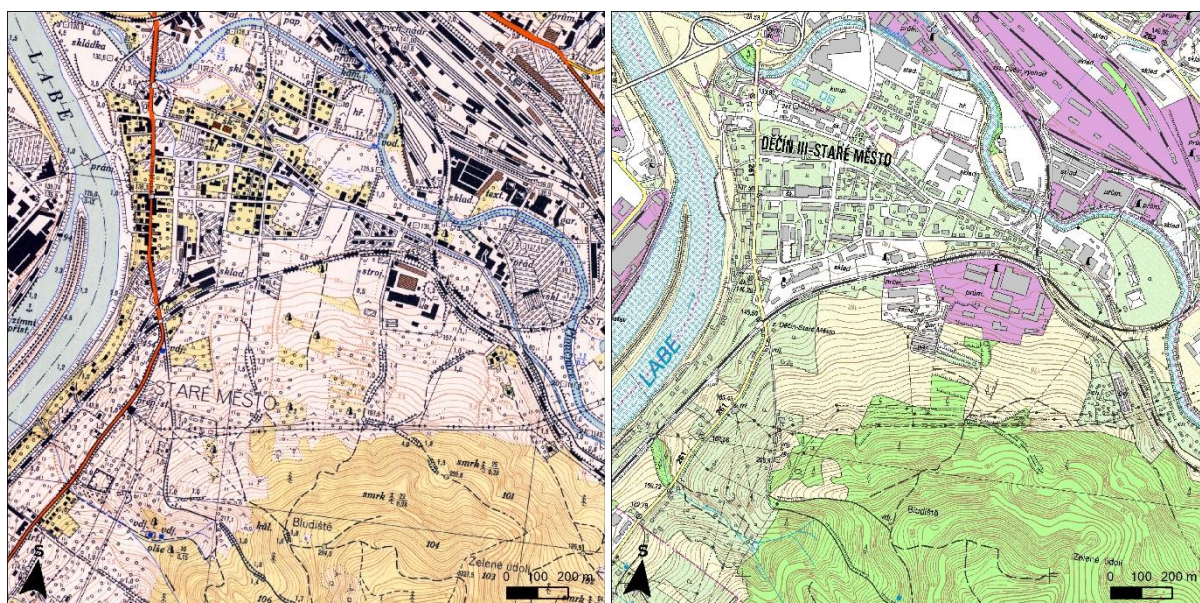
Obr. 2.2 Vodní toky v okolí obce Okrouhlá (1962, 2006)

Na topografické mapě z roku 1962 chybí pramenné úseky vodních toků severně od obce Okrouhlá, což se projevilo na celkové menší délce vodních toků v CHKO České středohoří. Naopak protichůdně působí vedení vodního toku západně od obce. V roce 1962 se vodní tok stáčil podle mapy na sever a poté opět k jihu, zatímco na mapě z roku 2006 už zachovává nejpřímější směr po spádnicí (Obr. 2.2).

Obr. 2.3 Změny v říční síti v okolí těžebního areálu u Bíliny (1960, 2006)

V okolí těžebního areálu hnědého uhlí u města Bílina na okraji CHKO České středohoří došlo k významné změně v říční síti, kdy z důvodu těžby byl Lukovský potok přesunut z původního směru toku na sever na směr západní (Obr. 2.3). Tento směrový přesun měl vliv na celkový růst délky vodních toků v CHKO České středohoří.

Obr. 2.4 Zaniklé náhony na řece Ploučnici v Děčíně (1958, 2006)

Na topografické mapě z roku 1958 jsou zakresleny náhony na řece Ploučnici (Obr. 2.4), které dříve sloužily k pohonu vodních mlýnů a přádelen. Na mapě z roku 2006 již nejsou tyto náhony zakresleny, vedlo to tedy ke snížení délky a hustoty vodních toků v této lokalitě.

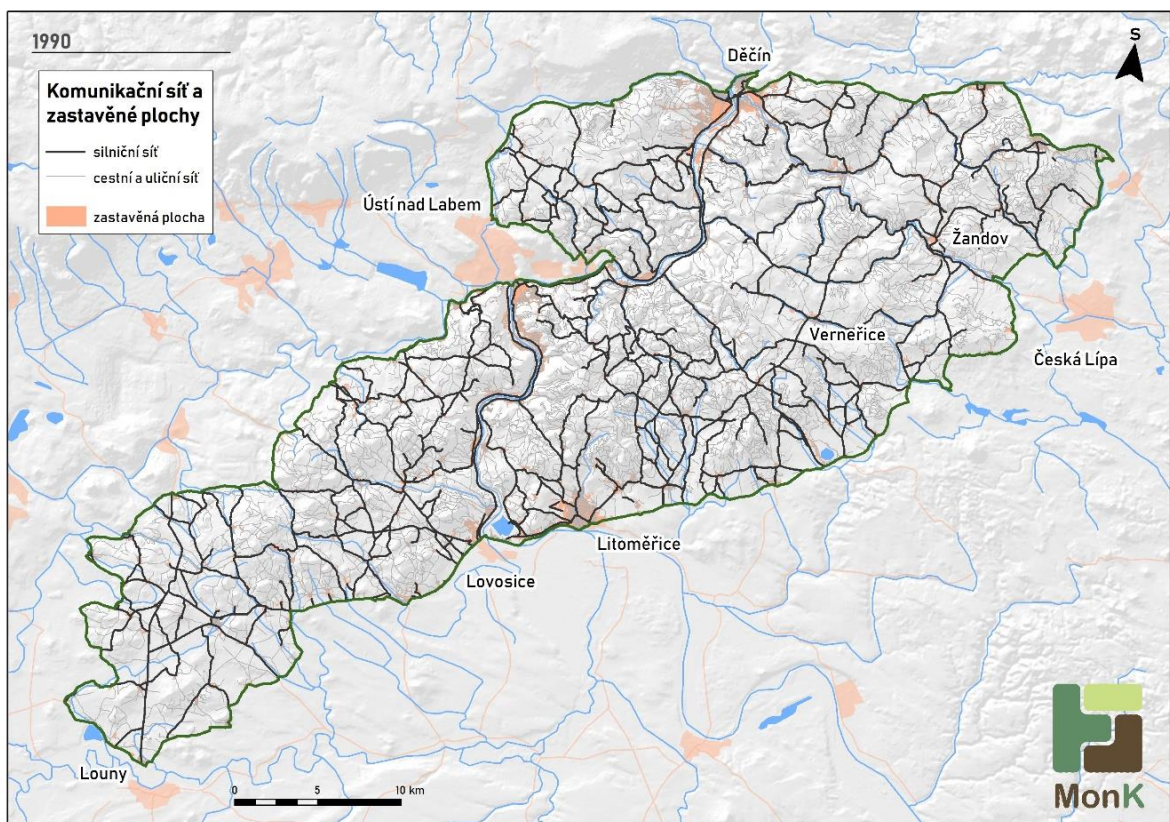
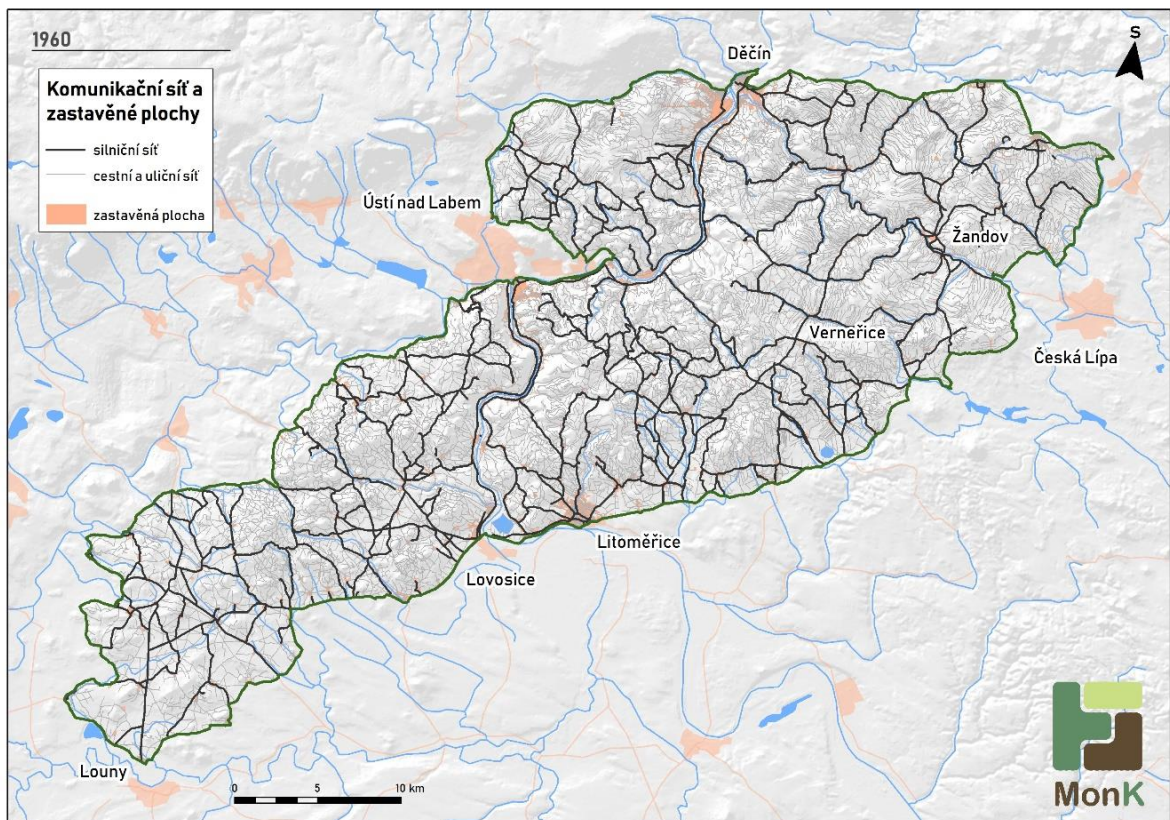
3. Analýza antropogenního tlaku na krajinu

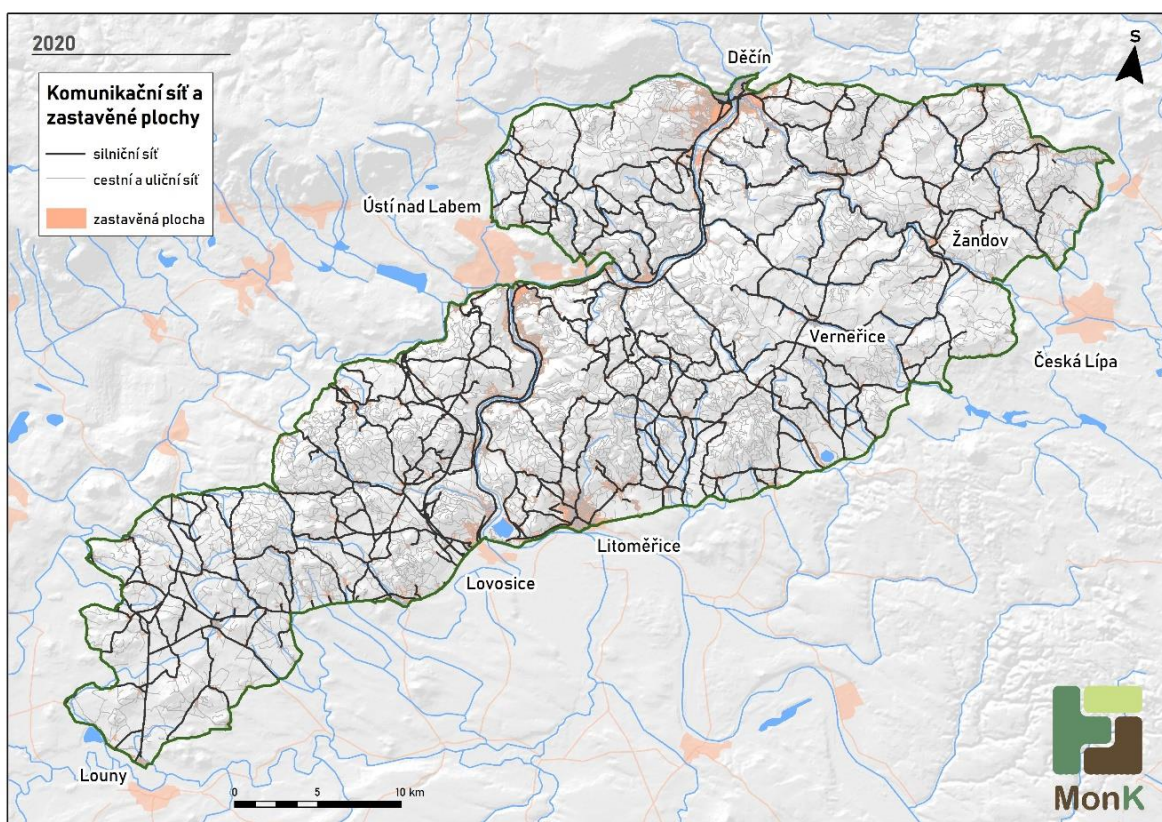
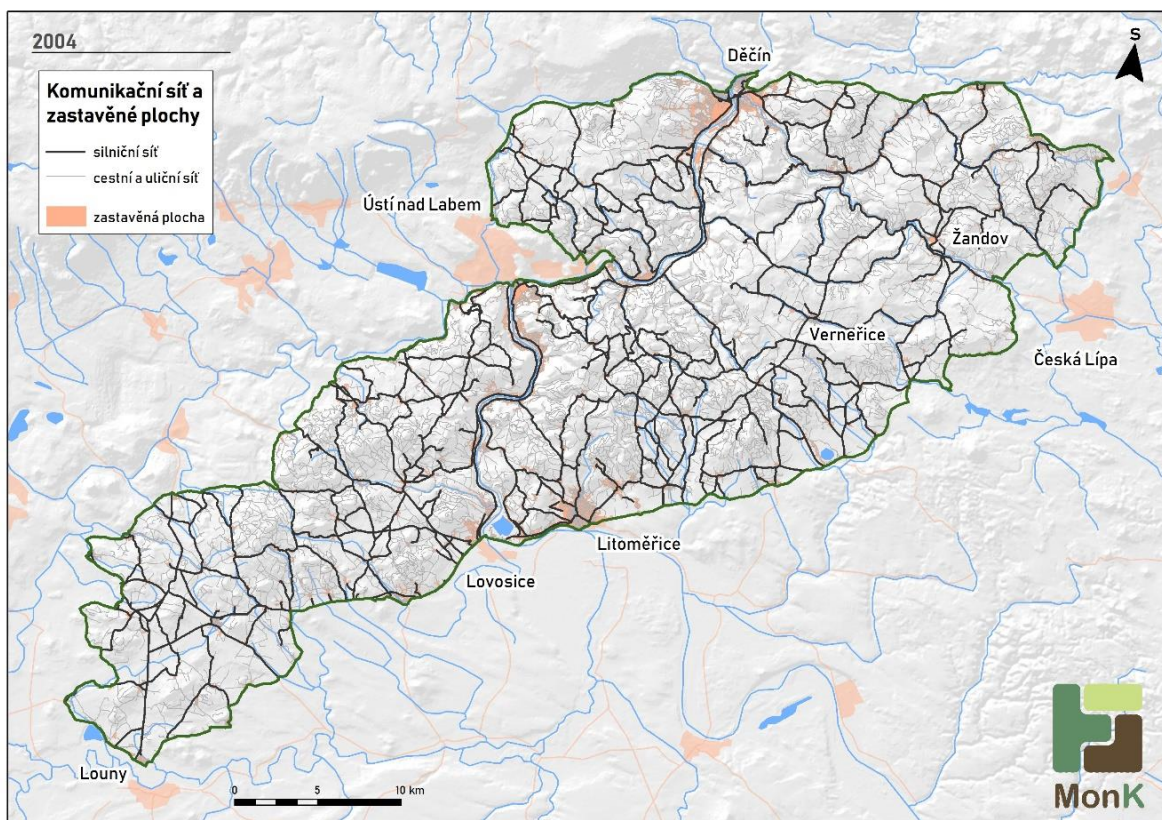
CHKO České středohoří patří mezi nejvíce urbanizovaná CHKO. Oproti ostatním chráněným územím zde není žádný kompaktní lesní či jiný celek tvořící jádro území bez významnější přítomnosti člověka. Rozvinutá a stále se rozšiřující sídelní soustava patří mezi tradiční rysy dané krajiny, navíc na hranicích CHKO leží velká města jako Ústí nad Labem, Děčín a Litoměřice, které se navíc dále zvětšují. Zástavba se rozrostla o více než jednu třetinu původního stavu. Největší nárůsty byly realizovány v zázemí velkých sídel. Tam jsou koncentrovány i plochy do budoucna potenciálně zastavitelné (Obr. 3.4). Od 50. let do současnosti se také ztrojnásobila rozloha rekreačních ploch a jejich počet překročil stovku. Jedná se především o sportoviště přiléhající k větším sídlům.

Délka komunikační sítě se jako celek v průběhu sledovaného období zkrátila, nicméně to je dané velkým úbytkem cestní sítě mezi časovými horizonty 1950 a 1990. Nejkratší byla cestní síť v časovém horizontu 2004, pak se znovu začala mírně prodlužovat. Vlivem nárůstu zastavěných ploch se kontinuálně prodlužovala uliční síť v sídlech a docházelo i k rozšiřování silniční sítě. Naposledy výrazněji otevřením úseku dálnice D8. Z hustoty 6,9 km komunikací na km² v časovém horizontu 1950 se síť zkrátila na hodnoty okolo 5,12 až 5,22 km na km² (Obr. 3.1, 3.2, 3.3, Tab. 3.1).

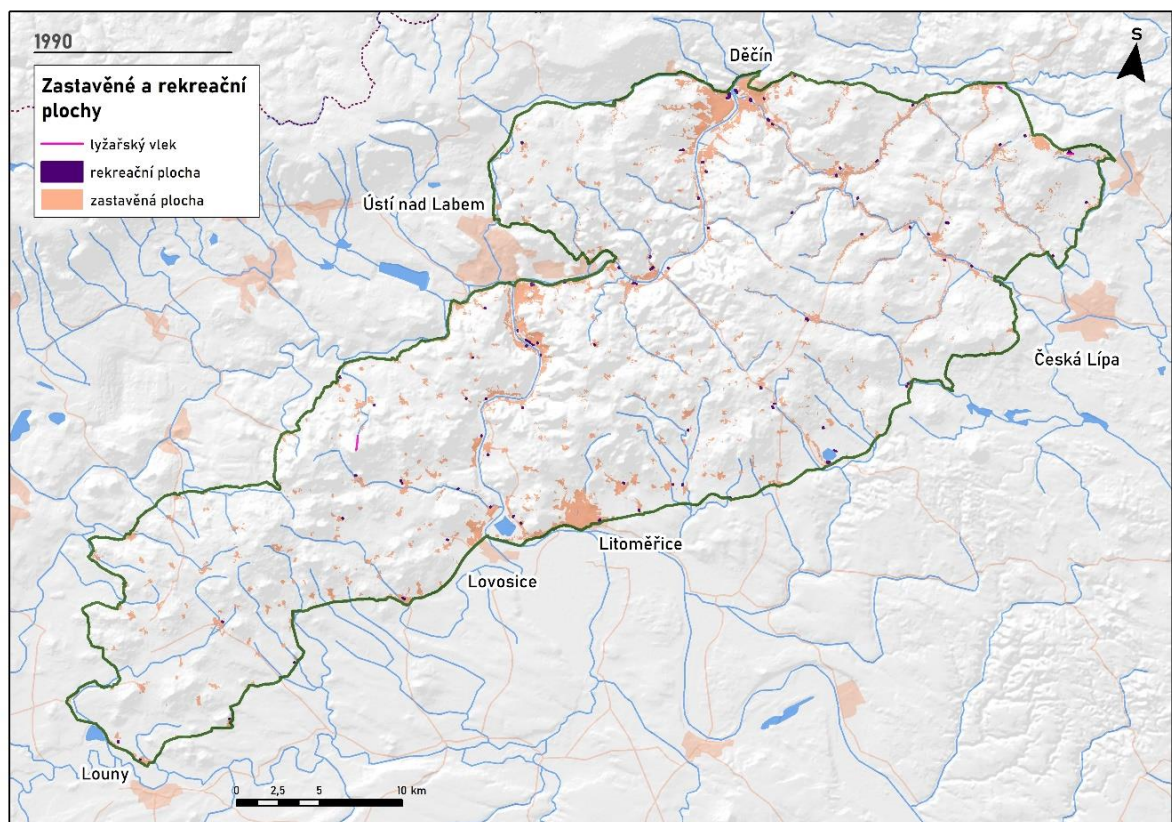
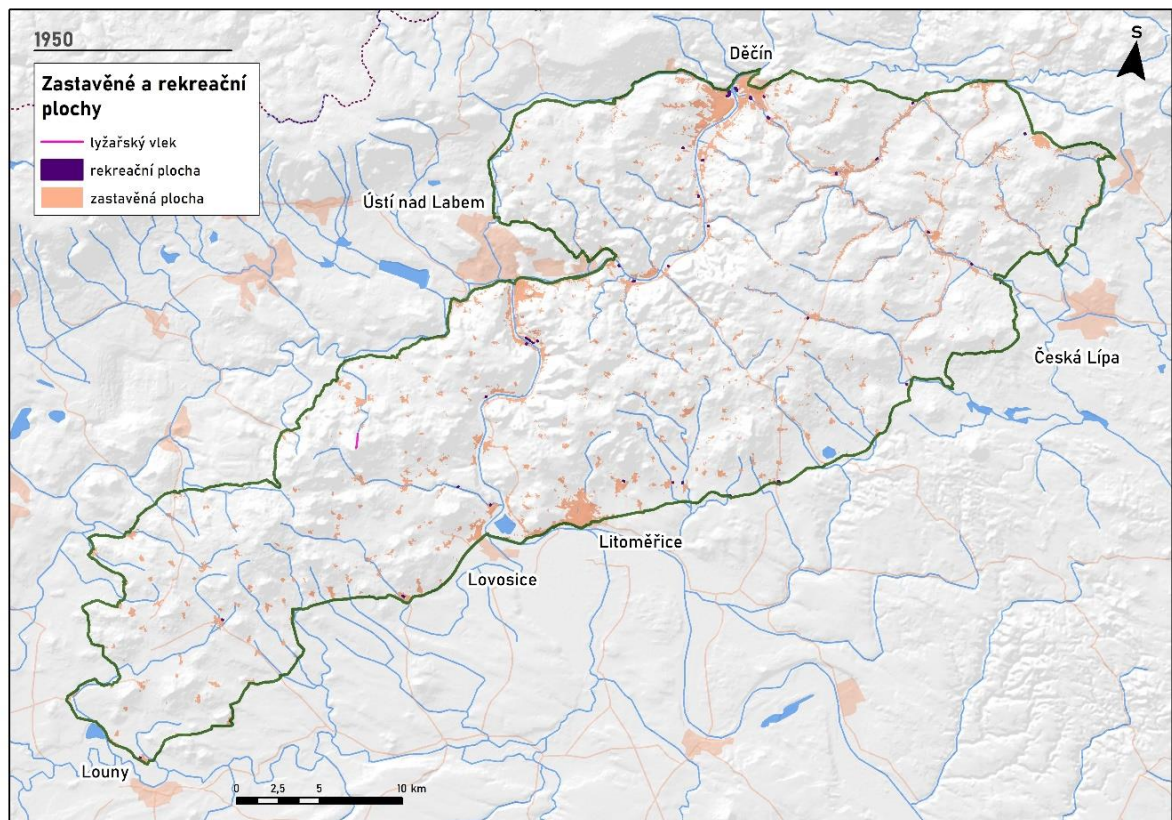
Tab. 3.1 Vývoj antropogenních prvků na území CHKO České středohoří

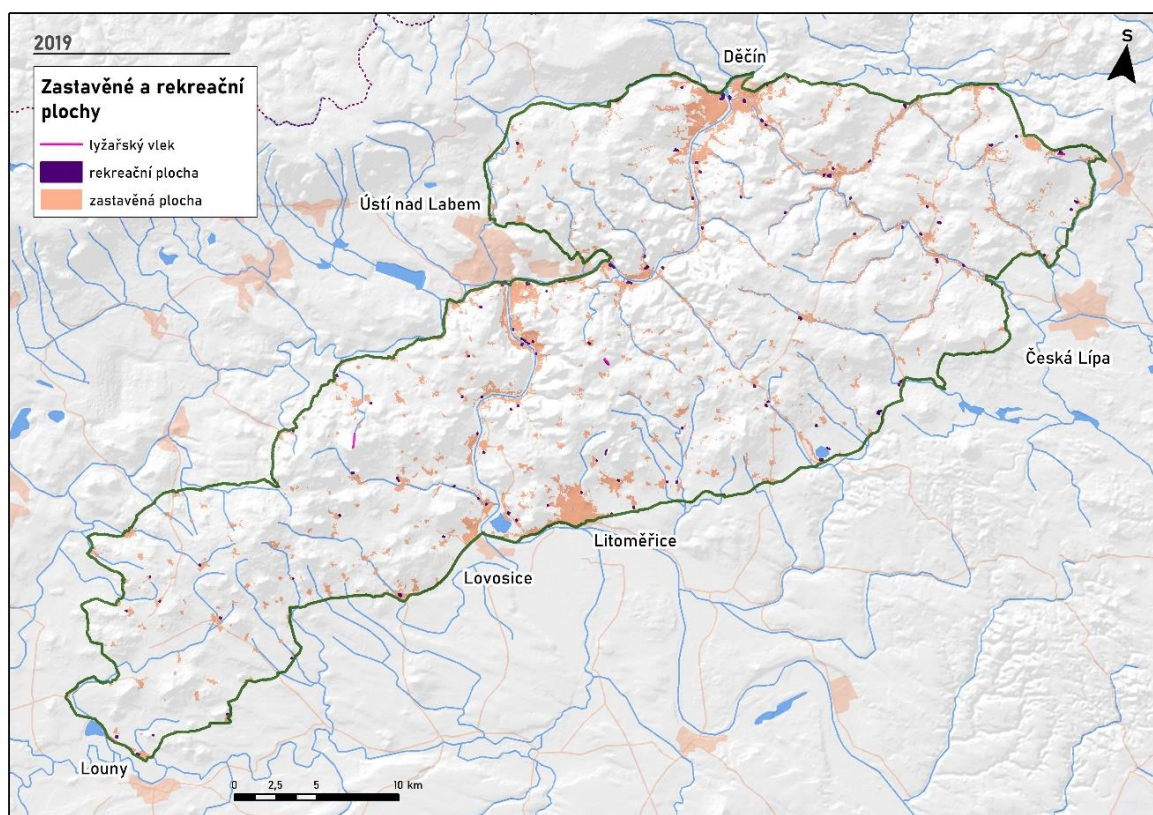
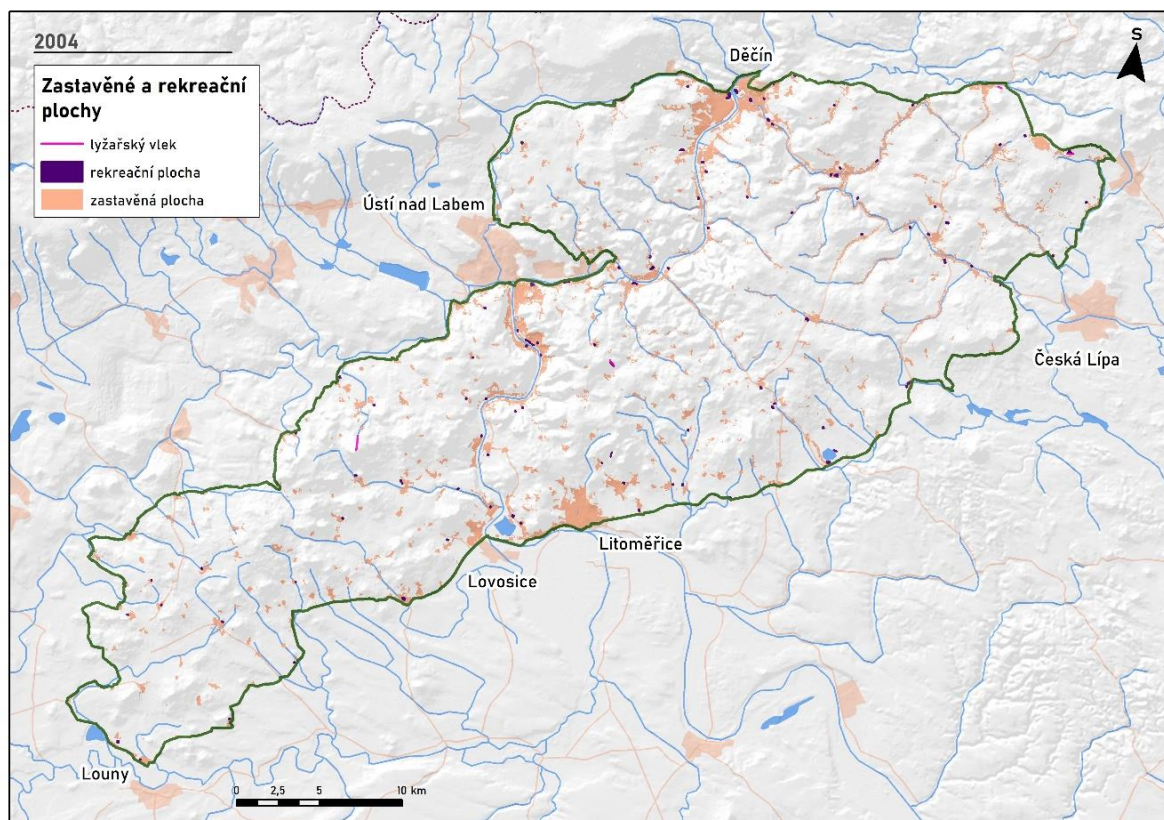
Rok	Délka komunikačních sítí (km)				Délka technické infrastruktury (km)	Délka rekreační infrastruktury (km)	Rozloha rekreačních ploch (ha)					Rozloha zastavěného území (ha)
	Silniční síť	Uliční síť	Cestní síť	Celkem	Elektrické vedení	Vleky, dráhy, můstky	Sportoviště	Koupaliště	Kemp	Sjezdová trať	Celkem	
1950	1120,65	921,50	5300,62	7342,77	-	0,89	30,02	5,77	0,00	-	35,79	5711,20
1990	1154,06	1033,20	3263,54	5450,8	-	1,49	63,07	8,45	4,00	1,74	77,26	6702,45
2004	1151,85	1115,36	3176,70	5443,91	1021,68	1,93	77,68	8,52	4,96	4,11	95,27	7229,92
2019	1184,67	1158,64	3196,95	5540,26	1021,68	2,21	89,41	6,02	6,52	4,34	106,29	7767,48

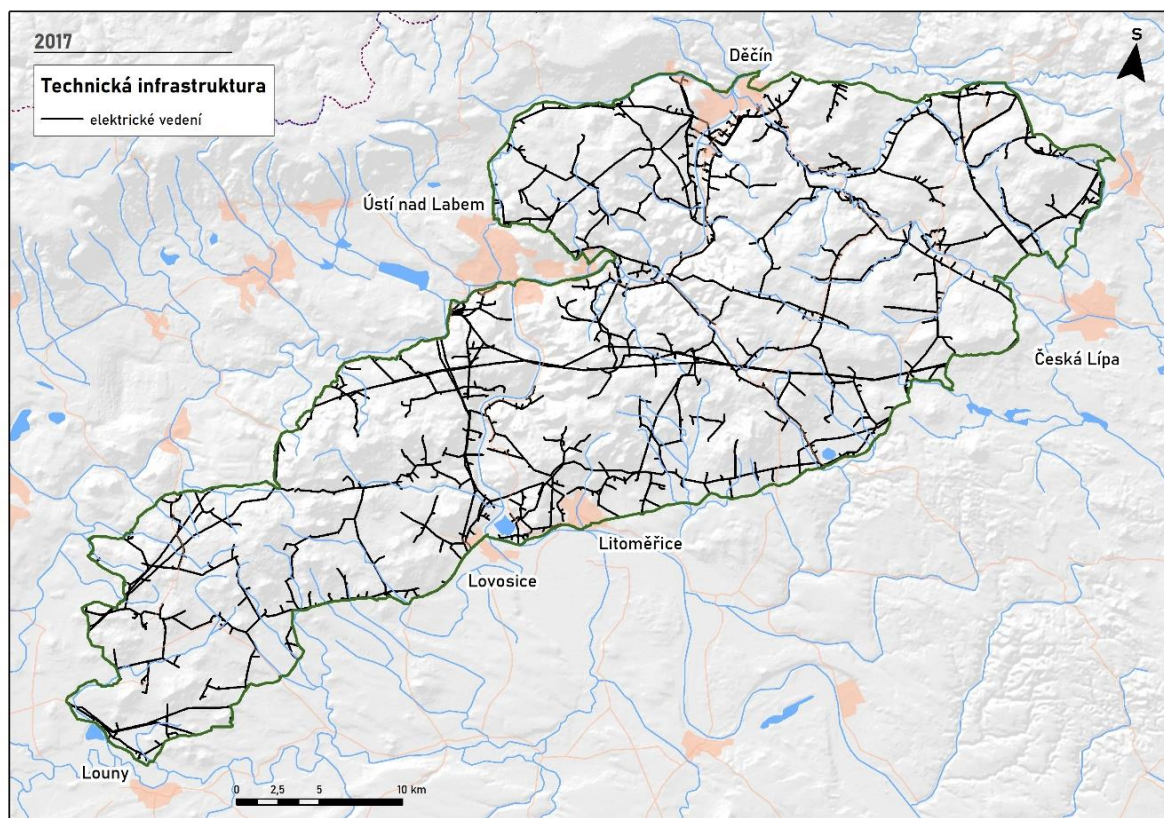
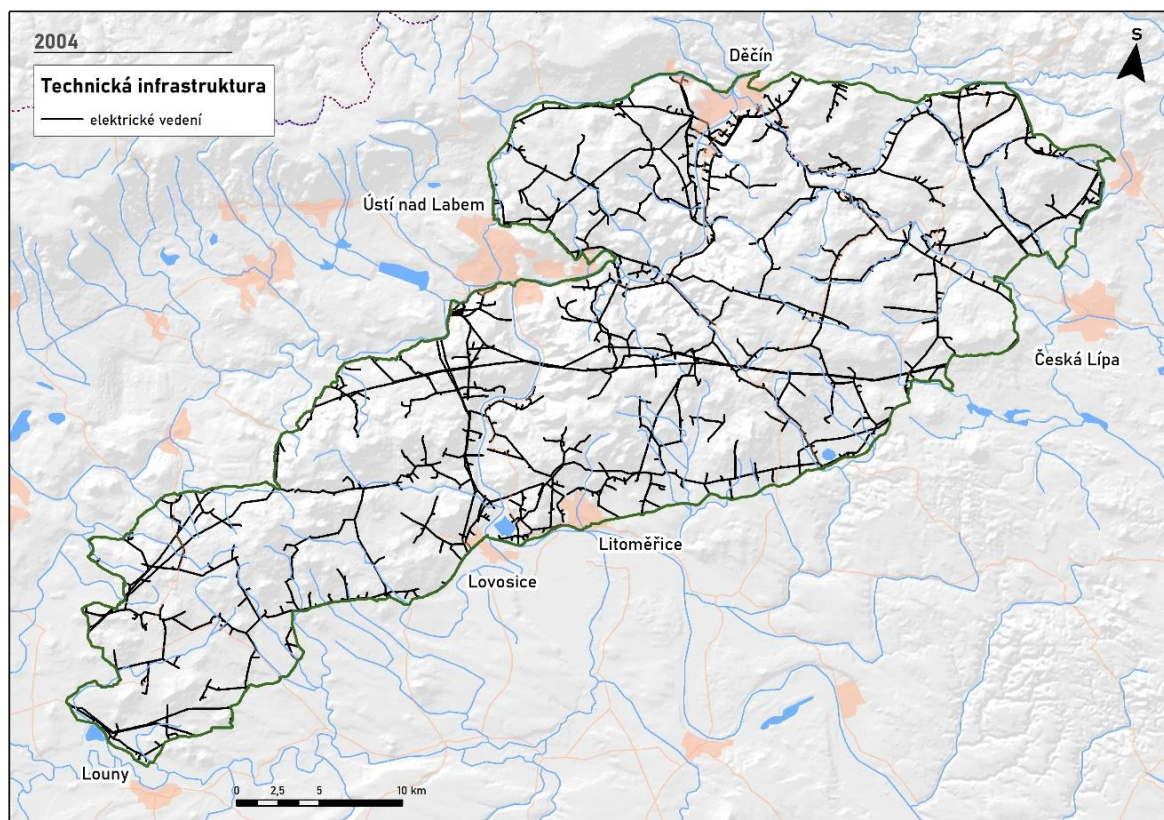

Obr. 3.1 Vývoj silniční a cestní sítě na území CHKO České středohoří od r. 1960 do 2020

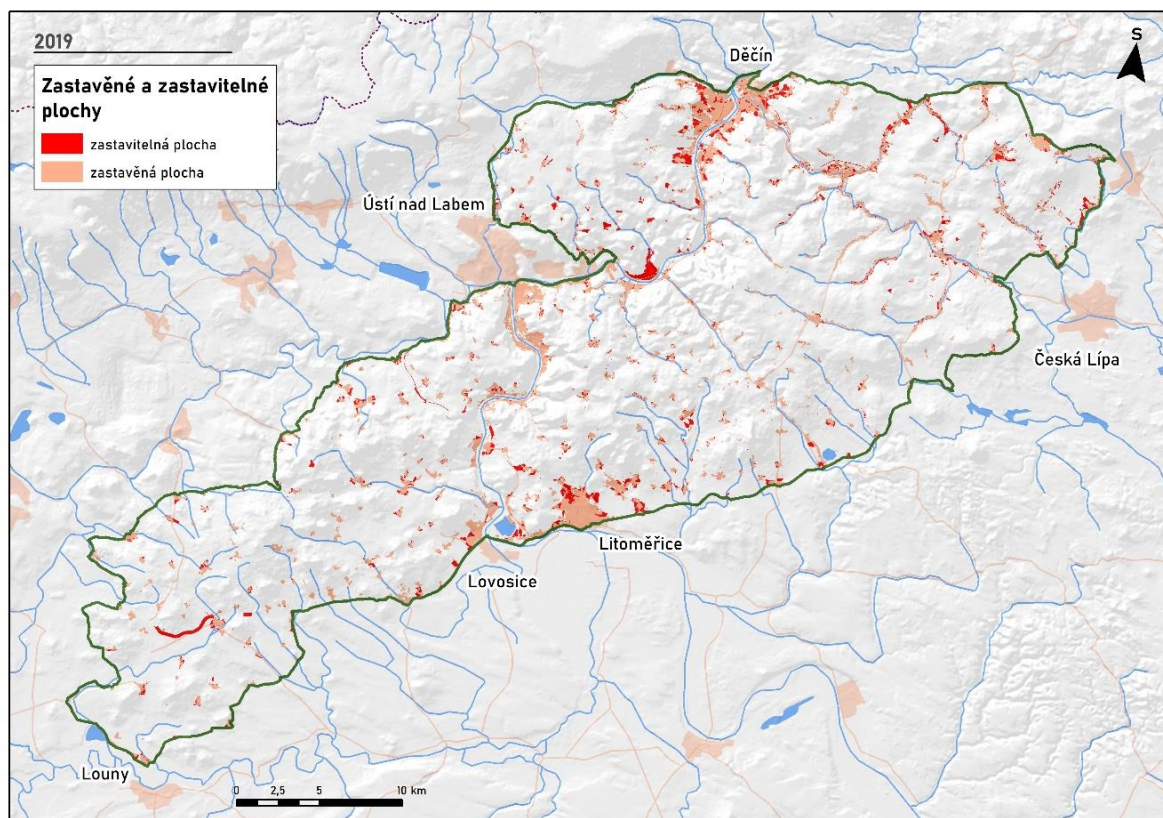

Obr. 3.2 Vývoj zastavěných ploch a prvků rekreační infrastruktury na území CHKO České středohoří mezi r. 1950 a 2019

Obr. 3.3 Vývoj technické infrastruktury na území CHKO České středohoří mezi r. 2004 a 2017

Obr. 3.4 Vymezení zastavitelných ploch na území CHKO České středohoří

4. Fragmentace krajiny

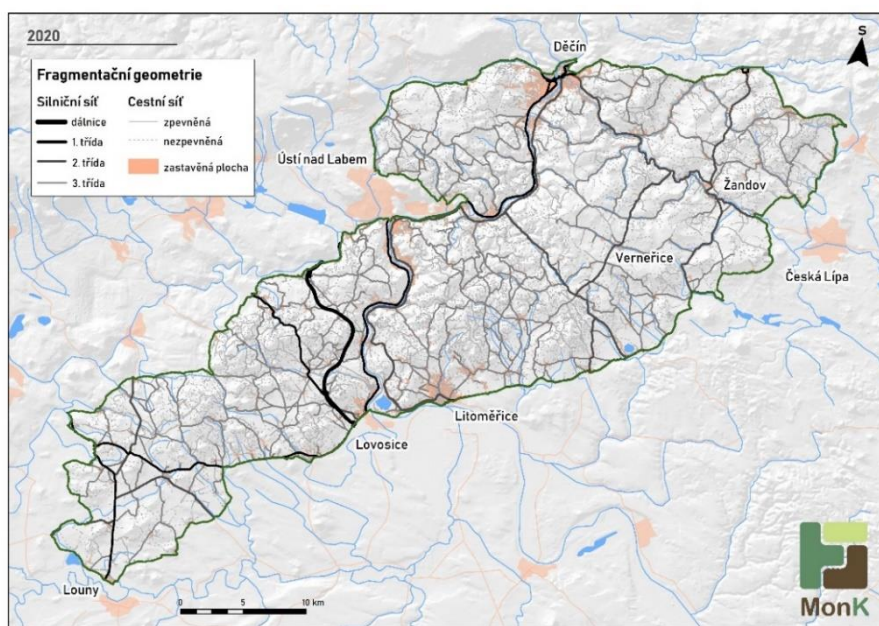
Míra fragmentace krajiny byla spočtena metodou efektivní velikosti oka (zkr. EVO) nad dvěma úrovněmi fragmentační geometrie v časových horizontech 1960, 1990, 2004 a 2020. První úroveň fragm. geometrie se skládá ze zástavby a silniční sítě (FG-a, blíže viz obecný úvod). Druhá úroveň fragm. geometrie (FG-b) obsahuje navíc cestní síť neboli účelové komunikace, zpevněné a nezpevněné cesty. Zahrnutí cestní sítě lépe přibližuje skutečný stav krajiny CHÚ, jelikož vystihuje její antropogenní ovlivnění (většinou hospodářského charakteru). Hodnoty EVO vyjadřují v přeneseném významu pravděpodobnost vzájemného propojení dvou náhodně umístěných bodů (organismů) v krajině. To znamená, že čím větší má výsledná proměnná hodnotu, tím vyšší je pravděpodobnost setkání a zároveň tím menší je míra fragmentace krajiny. Výsledky jsou prezentovány pomocí map a grafů, kde je míra fragmentace (neboli EVO) rozdělena do pěti stupňů (od nuly: velmi vysoká – vysoká – střední – nízká – velmi nízká). Rozdělení proběhlo na základě klasifikační metody přirozených intervalů s referenčním obdobím 2020. Jednotlivé stupně míry fragmentace odpovídají rozdělení hodnot míry fragmentace pro referenční období (2020), se kterým jsou ostatní období porovnávána. V případě map je použita stejná klasifikační metoda s tím rozdílem, že hodnoty pro jednotlivá období odpovídají jejich přirozenému rozdělení (nikoli pouze referenčnímu časovému horizontu). Porovnání s ostatními obdobími je u map pouze vizuální a upozorňuje na proměnu vymezení (ne)fragmentovaných území v prostoru a v čase.

CHKO Česká středohoří se svou rozlohou přes 1 000 km² řadí mezi největší chráněná území. Oproti rozlohou srovnatelným územím Šumavy či Beskyd se však jedná o zcela jiný typ území, ve kterém převládá kulturní, člověkem obhospodařovaná krajina s ostrovy dochované či vzácné přírody vázanými

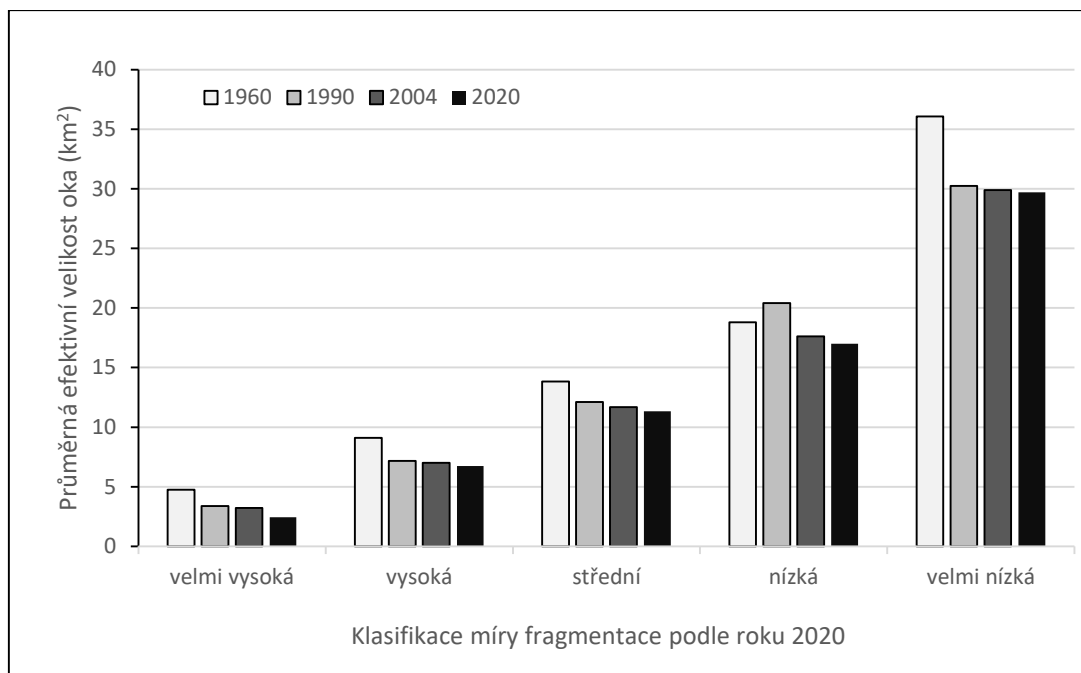
především na pozůstatky sopečné činnosti. Využití krajiny odpovídá hustá silniční a cestní síť včetně vybudované dálnice D8 (Obr. 4.1). Současná míra fragmentace tak odpovídá charakteru kulturní krajiny, přesto lze na území CHKO najít větší nefragmentované celky. Území s velmi nízkou mírou fragmentace se nachází západně (Buková hora, EVO zde dosahuje hodnot 35,7 km²) a východně od Verneřic a také západně od Děčína (EVO 32 km²) či na pravém břehu kaňonu Labe (Obr. 4.2). Vysoká míra fragmentace převažuje v západní polovině území. Pro některé oblasti CHKO je typická zvýšená hustota silniční sítě, např. oblast v okolí Třebušína (EVO do 4 km²) nebo východně od Ústí nad Labem. Vývoj míry fragmentace krajiny odráží především rozvoj zastavěných ploch (Graf 4.1), neboť na území CHKO se již v 60. letech nacházela poměrně rozvinutá silniční síť. Otevření dálnice D8 se na úrovni míry fragmentace projevilo pouze lokálně (viz porovnání map pro časové horizonty 2004 a 2020 na Obr. 4.2) a na vývoj v celé CHKO nemělo vliv.

Zahrnutím cestní sítě se krajina CHKO promění v mozaiku ploch s velmi vysokou až velmi nízkou mírou fragmentace (Obr. 4.3). Velikost nefragmentovaných ploch a s tím související nízká míra fragmentace je vázaná také na hospodářské využívání a budování lesních (polních) cest. Území s velmi nízkou mírou fragmentace se nachází opět v okolí Verneřic (EVO 7,9 km²), kde v okolí Strážného vrchu dominuje mozaika extenzivně obhospodařované luční krajiny s liniiovými křovinami a lesními porosty, nebo východně od Ústí n. L. (EVO 6,8 km²) s obdobným využitím krajiny. Úroveň míry fragmentace je tudíž potřeba provázet s kvalitou a hodnotou krajiny, neboť i území s relativně vysokou mírou fragmentací krajiny může být velmi hodnotné. Vývoj cestní sítě přináší zajímavý efekt. Na všech úrovních míry fragmentace dochází od 60. l. 20. st. do časového horizontu 2004 k jejímu poklesu a od časového horizontu 2004 směrem k současnosti se míra fragmentace opět mírně zvyšuje (Graf 4.2). Tento efekt zřejmě způsobuje měnící se cestní síť, která může souviset se scelováním zemědělských pozemků (především v období do 90. l. 20. st.) a s jejich opětovným rozdělováním a zakládání polních cest (viz Tab. 3. 1 výše).

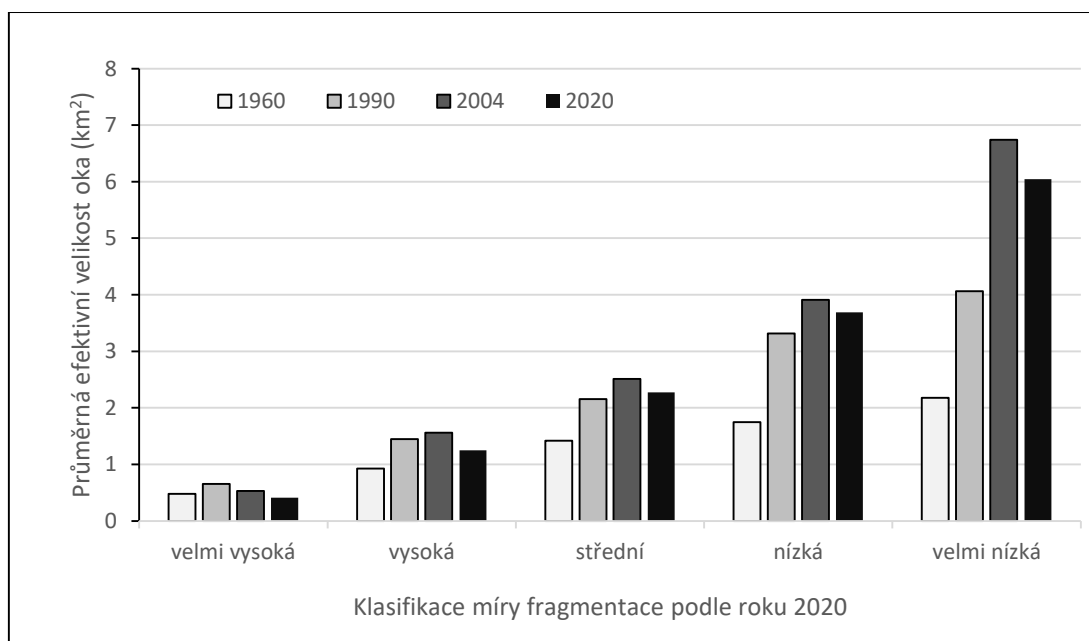
Od 60. l. 20. st. probíhal také rozvoj rekreačních ploch a areálů. Tyto plochy jsou však většinou vázány na zástavbu, a tudíž v takto velkém území nepředstavují výrazné zhoršení míry fragmentace (hodnoty EVO se mění v řádu setin km²). Výrazný vliv nemá ani nákladní lanovka na Milešovku, které se na mapách objevuje ve všech čtyřech časových horizontech.

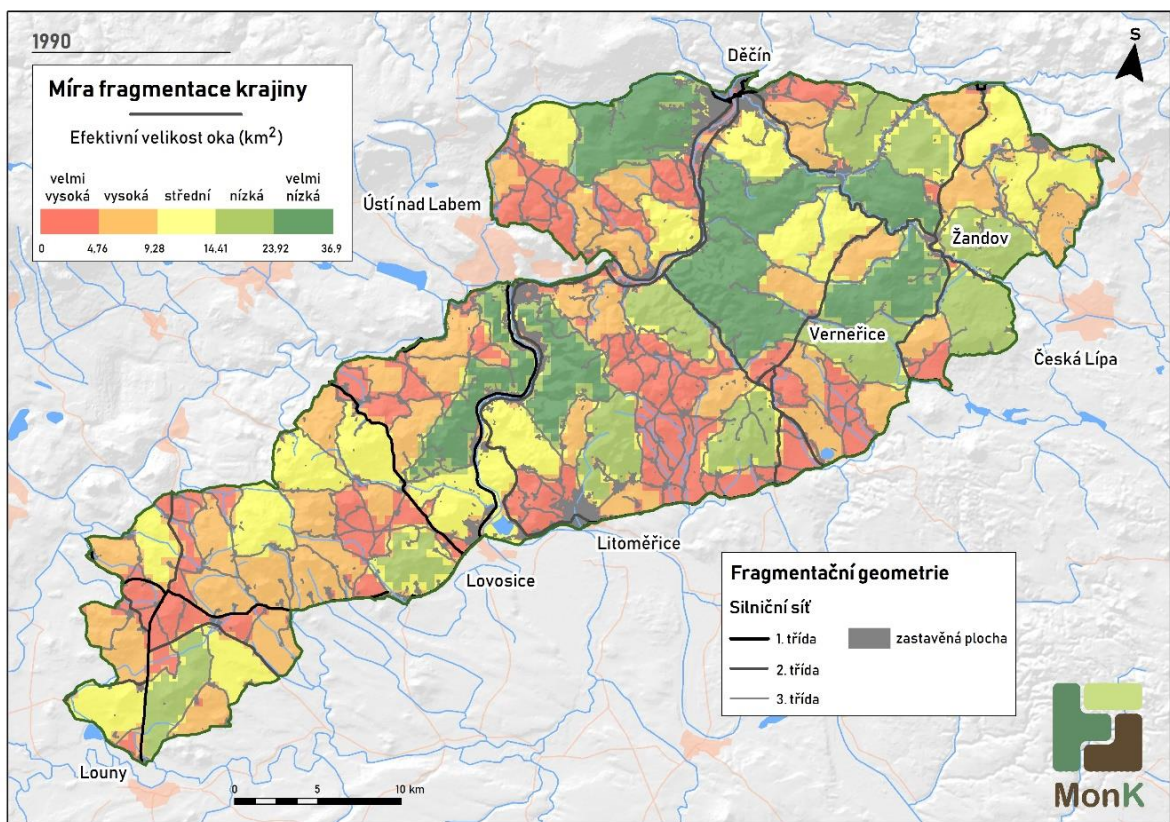
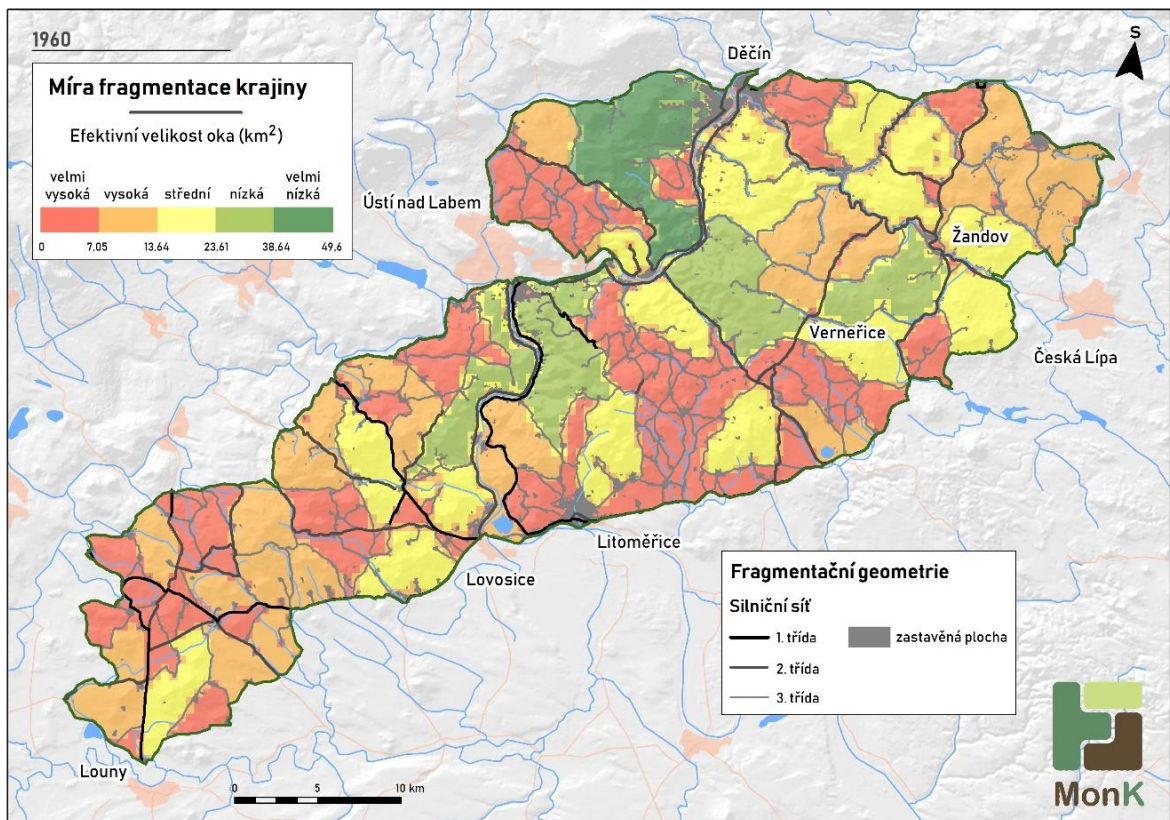
Obr. 4.1 Fragmentační geometrie CHKO České středohoří v roce 2020

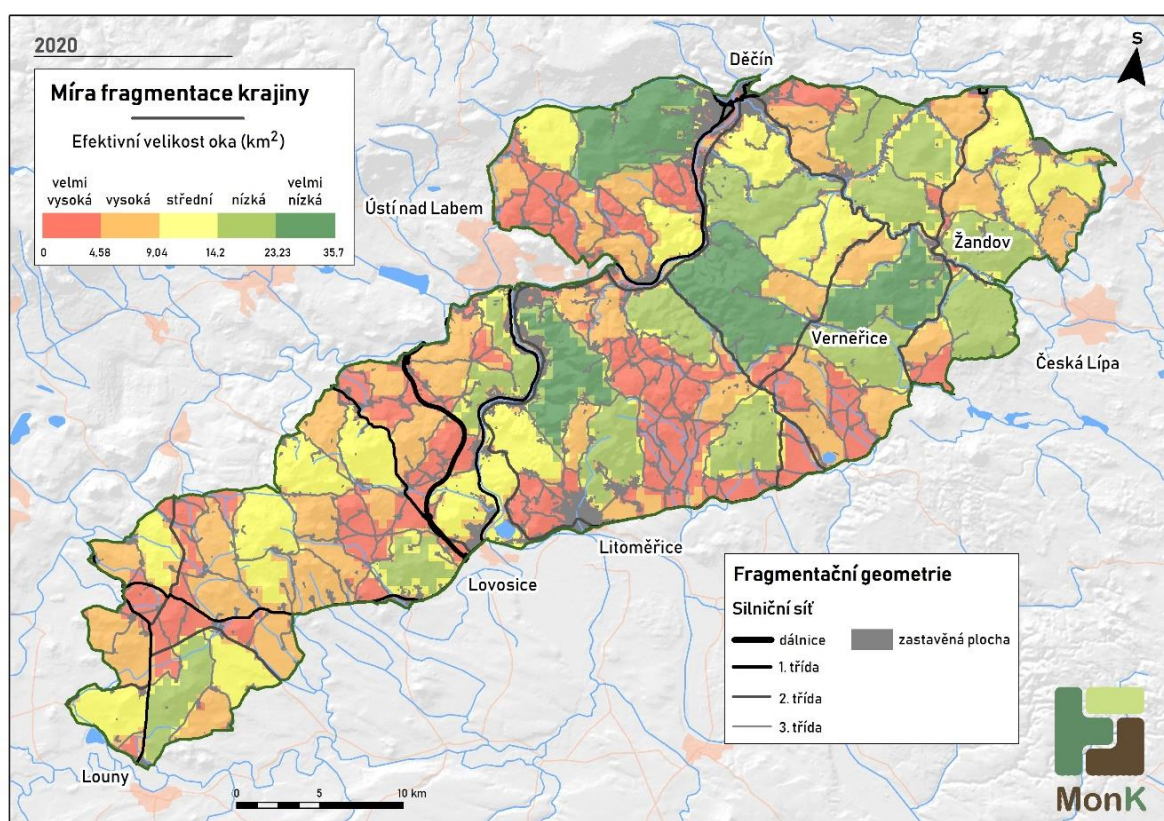
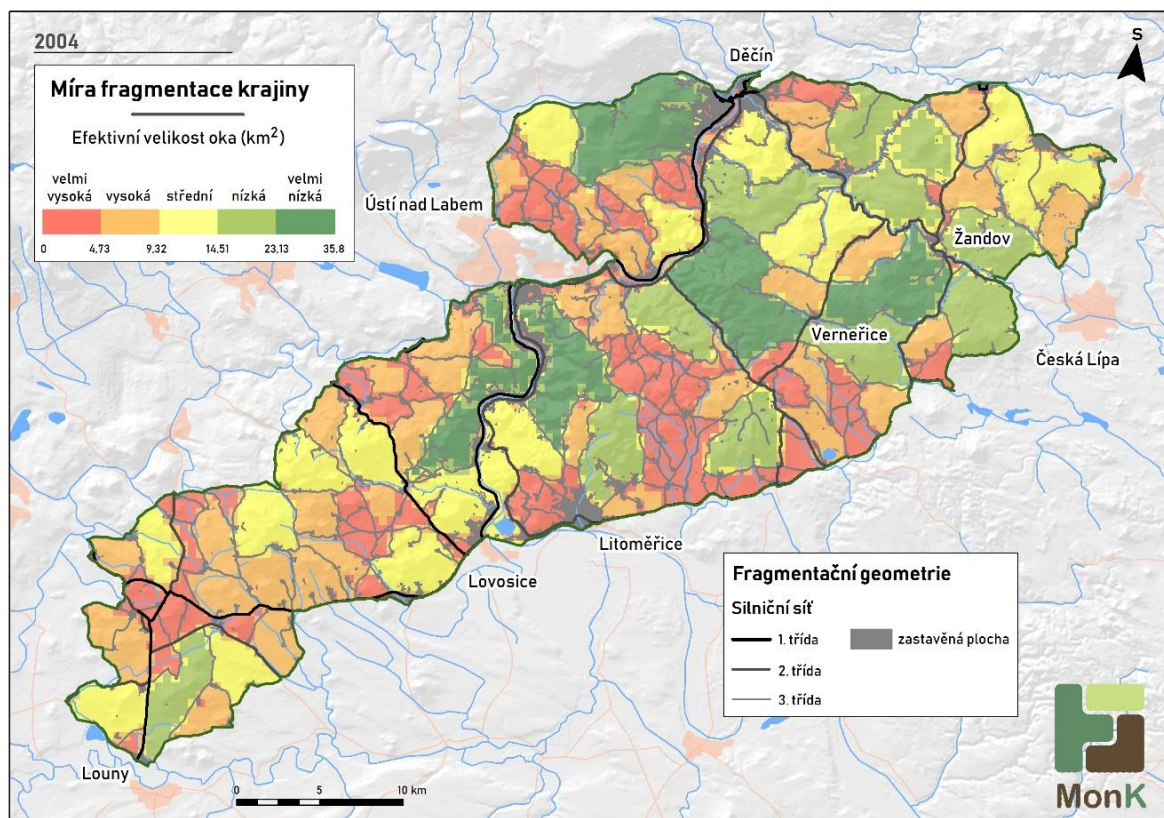

Graf 4.1 Průměrná efektivní velikost oka (km^2) odpovídající kategorizaci míry fragmentace krajiny (podle FG-a) CHKO České středohoří v jednotlivých letech (pozn.: Hranice intervalů odpovídají mapě pro rok 2020 a byly vytvořeny klasifikační metodou natural breaks (Jenks). Hodnoty pro ostatní roky jsou rozděleny do těchto intervalů. Bližší popis je uveden v textu.)

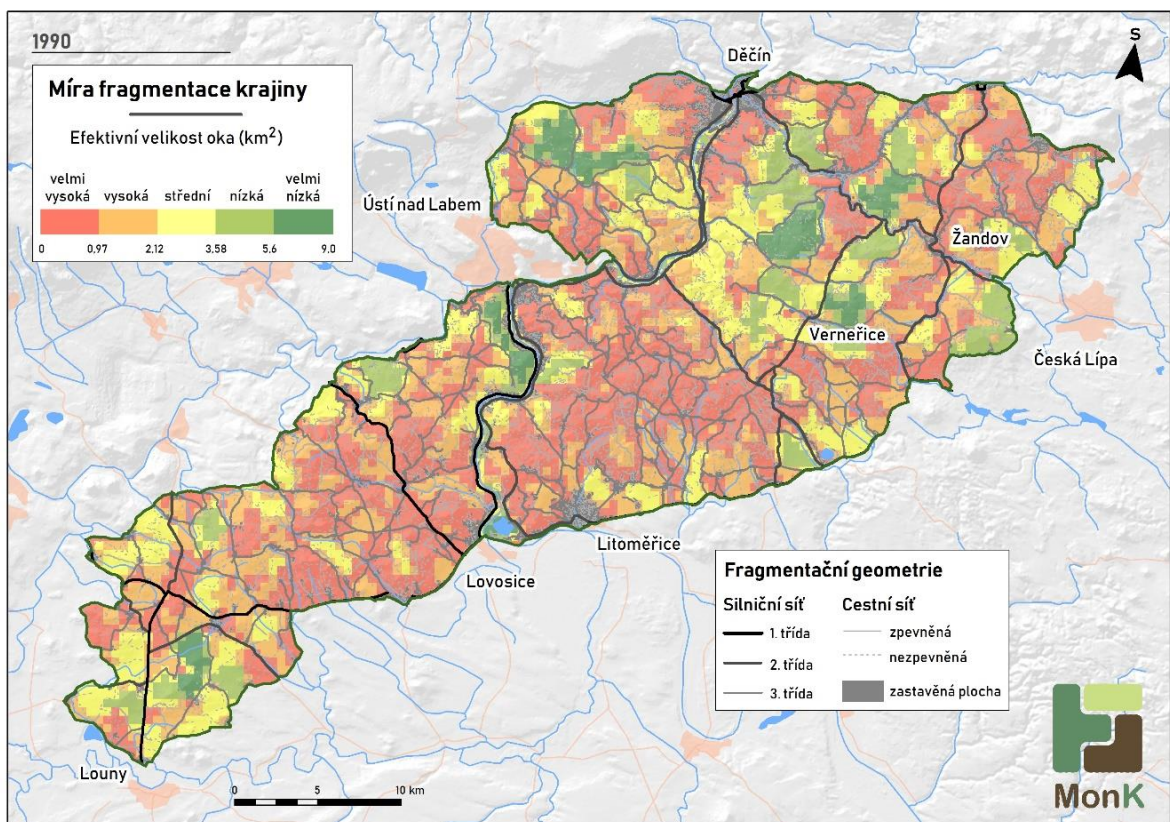
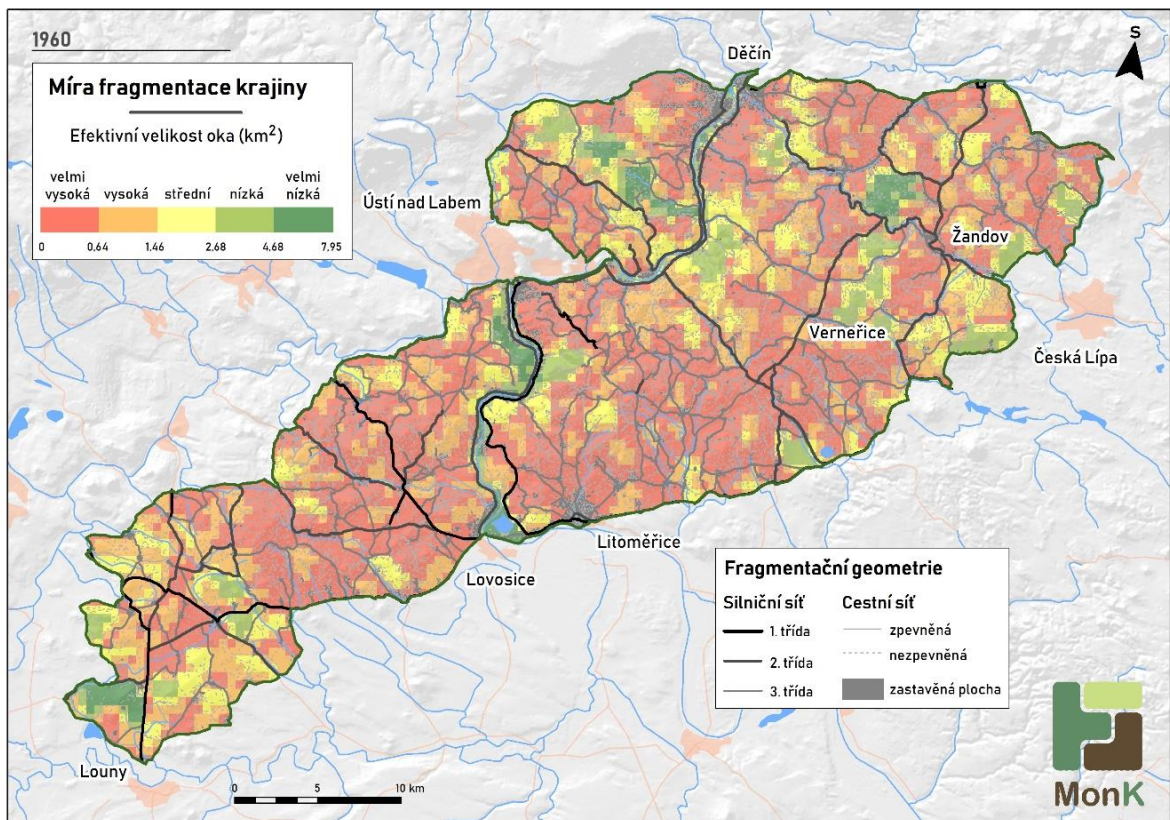

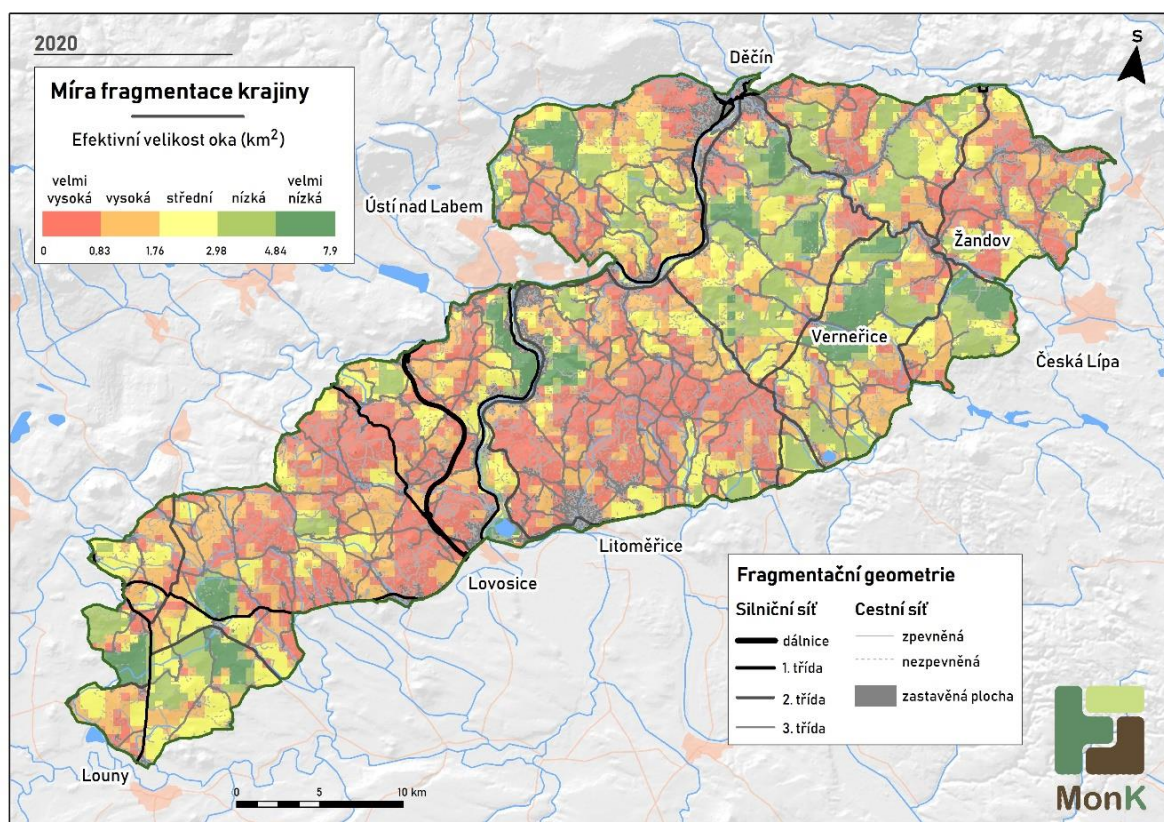
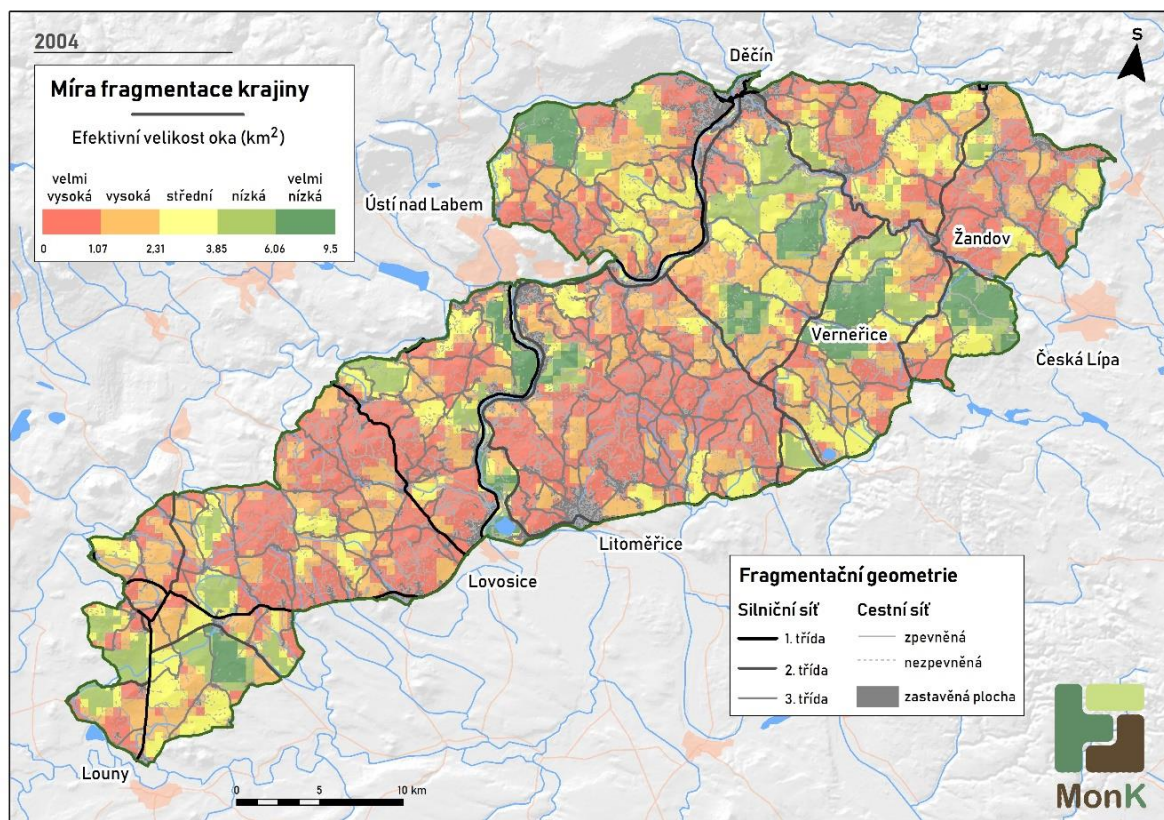
Graf 4.2 Průměrná efektivní velikost oka (km^2) odpovídající kategorizaci míry fragmentace krajiny (podle FG-b) CHKO České středohoří v jednotlivých letech (pozn.: Hranice intervalů odpovídají mapě pro rok 2020 a byly vytvořeny klasifikační metodou natural breaks (Jenks). Hodnoty pro ostatní roky jsou rozděleny do těchto intervalů. Bližší popis je uveden v textu.)

Obr. 4.2 Vývoj míry fragmentace krajiny (FG-a) v CHKO České středohoří od roku 1960 do roku 2020

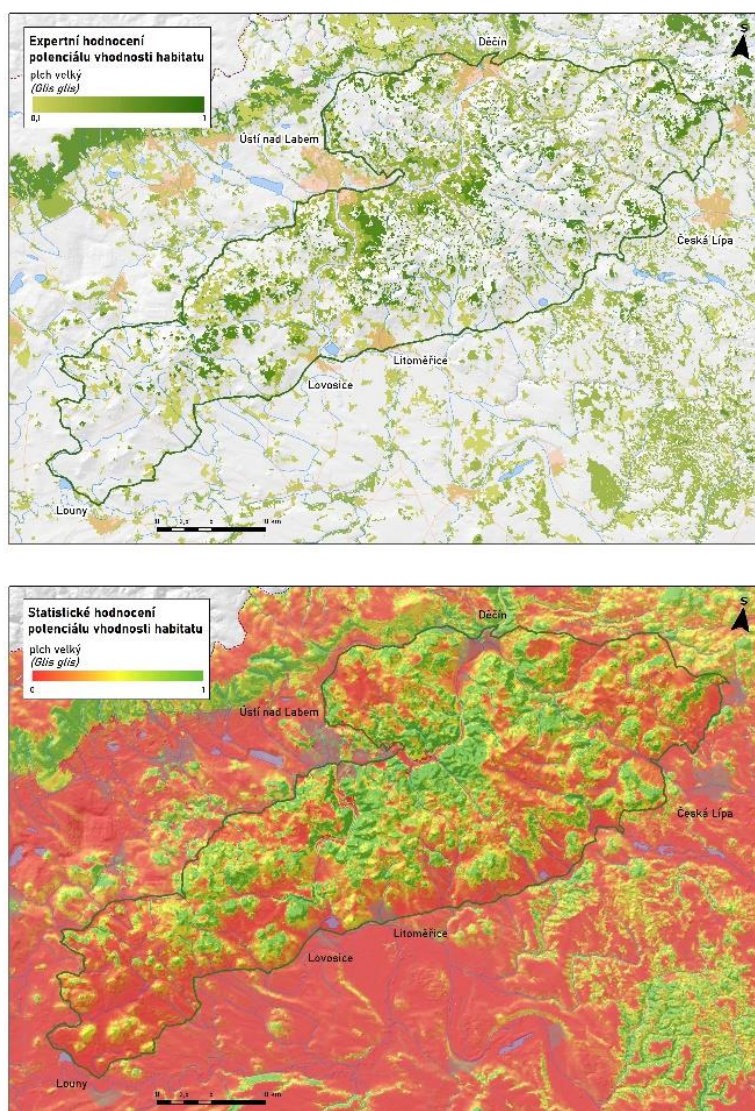

Obr. 4.3 Vývoj míry fragmentace krajiny (FG-b) v CHKO České středohoří od roku 1960 do roku 2020

5. Habitatové modelování

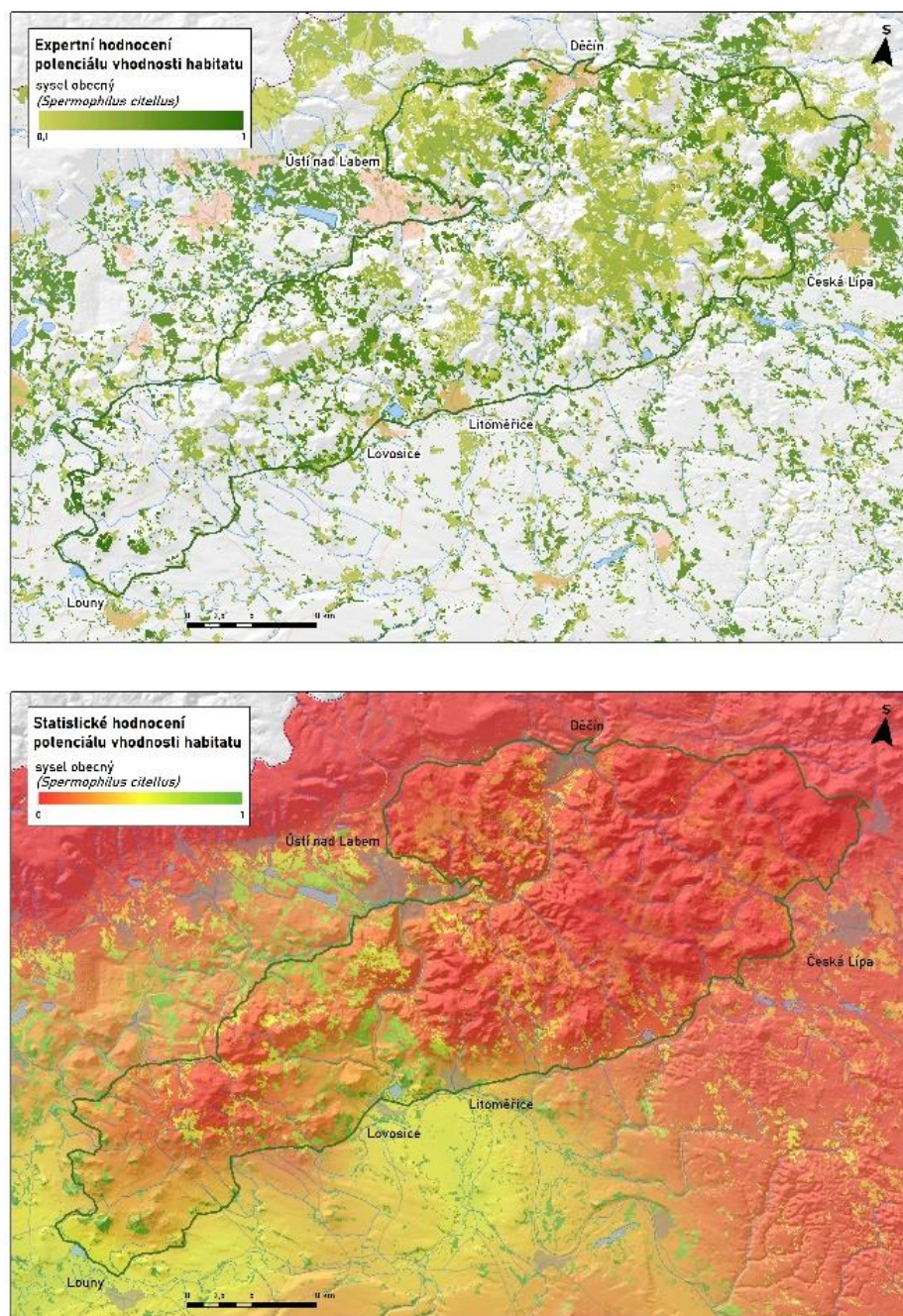
Pro území CHKO České středohoří byly vybrány indikačně nebo ochrannářsky významné druhy z několika taxonomických skupin (motýli, plži, obojživelníci, plazi, ptáci, savci), pro které byly připraveny habitatové modely. V případě druhů, kde byl k dispozici dostatek nálezových dat, byly zpracovány jak expertní, tak i statistické modely, které pak umožňují vzájemné srovnání subjektivního odborného a objektivního geostatistického pohledu na habitatové preference druhu. U některých druhů je pak představen pouze jeden typ výstupu, který byl vyhodnocen jako více reprezentativní.

Plch velký (*Glis glis*) je malý savec biotopově vázaný zejména na přirozené listnaté lesy, jejich okraje a světliny či křovinaté stráně v geomorfologicky členitých lokalitách. Často se vyskytuje hemisynantropně a využívá městských zelených ploch, parků a okrasných i užitkových zahrad. Oba modely shodně predikují vysokou habitatovou vhodnost zejména v centrální části CHKO s vysokou vertikální heterogenitou reliéfu, biotopy listnatých či smíšených suťových lesů s četným výskytem sutí či kamenných moří, které rozšiřují nabídku zimních úkrytů (Obr. 5.1).

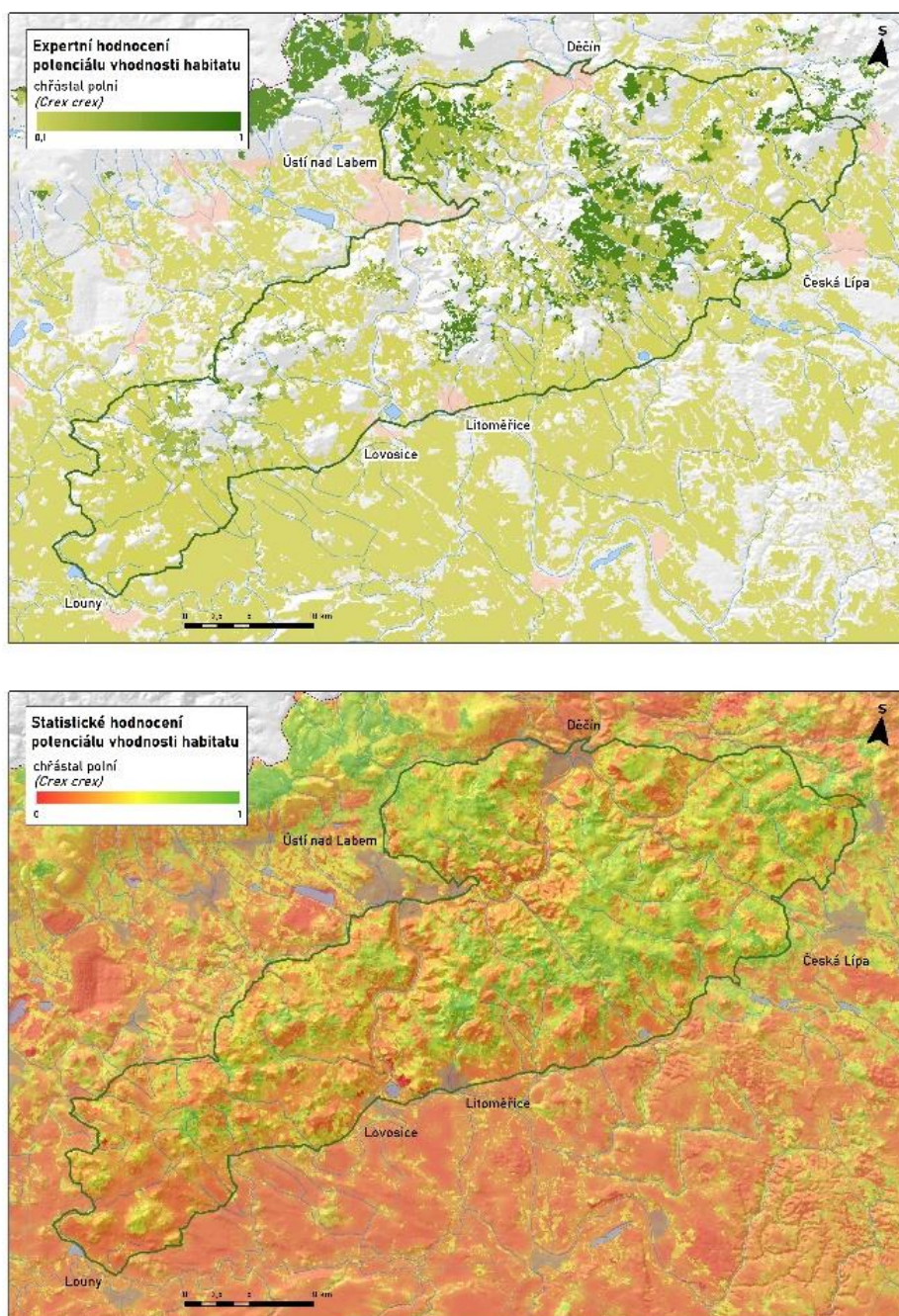
Obr. 5.1 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu plcha velkého (*Glis glis*)

Sysel obecný (*Spermophilus citellus*) představuje jeden z ikonických druhů malých savců studované CHKO. Expertní model vedle zachycení tradičních lokalit výskytu sysla (Oblík, Raná), predikuje potenciál i na další trvalé travní porosty, ale i extenzivní sady a další kultury v rámci celé CHKO. Reálná vhodnost těchto lokalit je však závislá na charakteru managementu, který model nemůže postihnout. Vedle toho statistický model zohledňující i klimatické proměnné a další prediktory predikuje potenciál vhodnosti habitatů mnohem striktněji (Obr. 5.2).

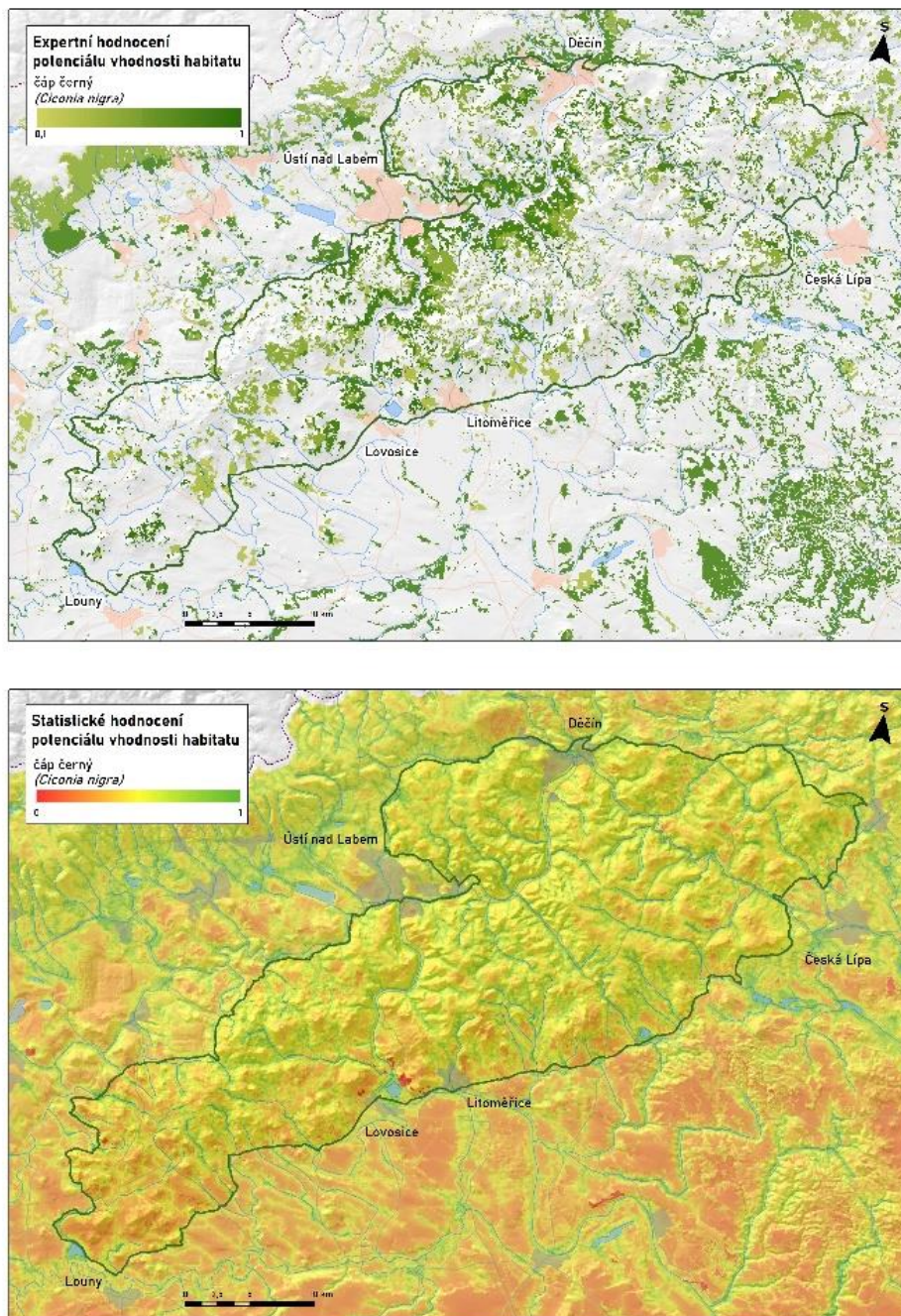
Obr. 5.2 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu sysla obecného (*Spermophilus citellus*)

Chřástal polní (*Crex crex*) obývá především extenzivně využívané mezofilní či aluviální a vlhké louky. Tyto biotopy expertní i statistický model dobře zobrazují. Vhodné biotopy nalézáme zejm. v oblasti Verneického středohoří, resp. v sv. části CHKO (Obr. 5.3). Druh je citlivý na seč v období sezení na vejčích a vyvádění mláďat (tedy faktor, který nemohou modely zachytit).

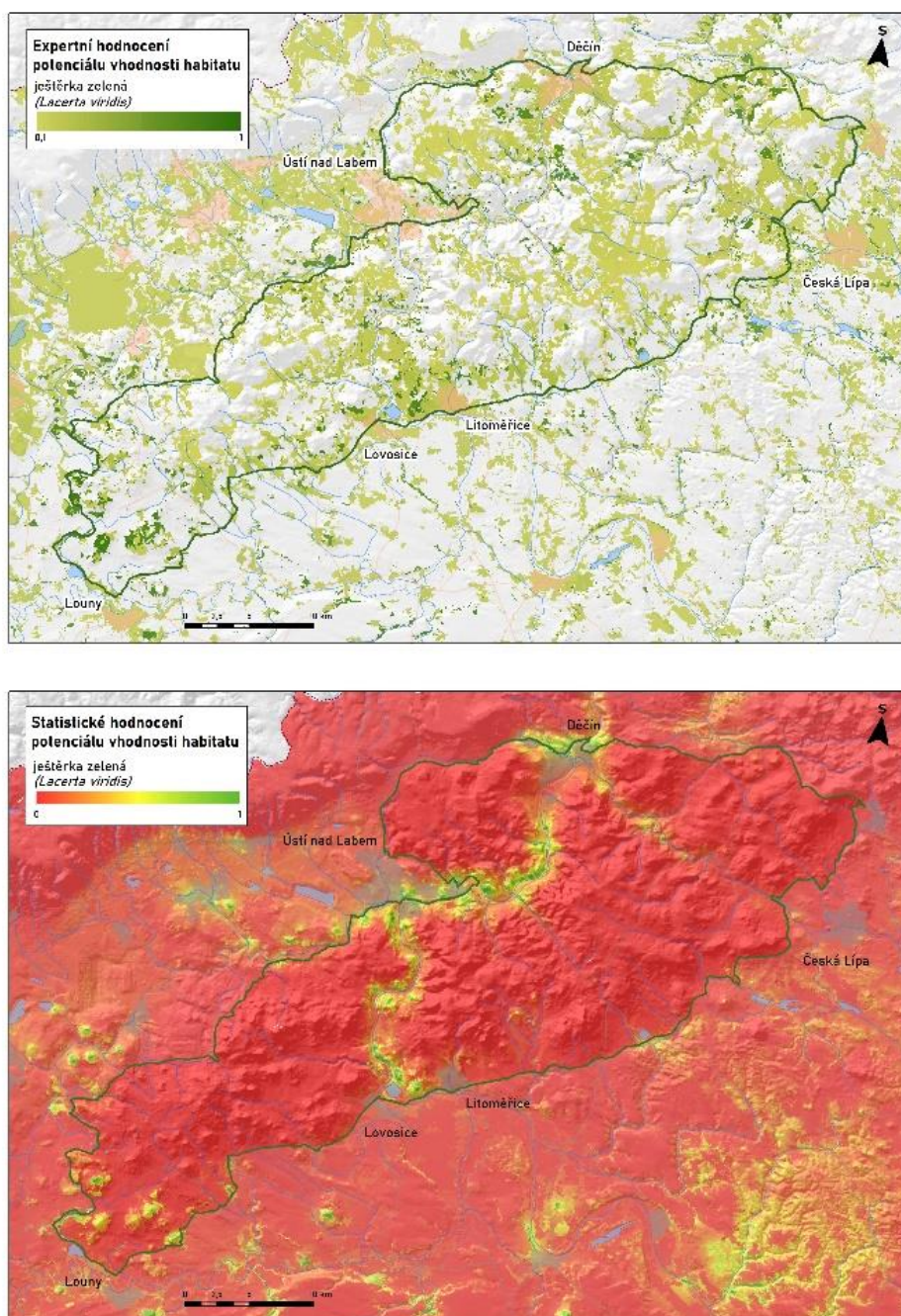
Obr. 5.3 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu chřástala polního (*Crex crex*)

Čáp černý (*Ciconia nigra*) vyhledává pro hnízdění rozsáhlejší komplexy lesa všech typů, kde hnízdí na stromech, řídčeji i na skalách. Potravu hledá v zarybněných vodních tocích nebo i stojatých vodách. Expertní model predikuje jako nejvhodnější habitaty konkrétní lesní celky, zatímco statistický model vyzdvihuje význam blízkosti vodních toků a vyšší heterogenity reliéfu (Obr. 5.4).

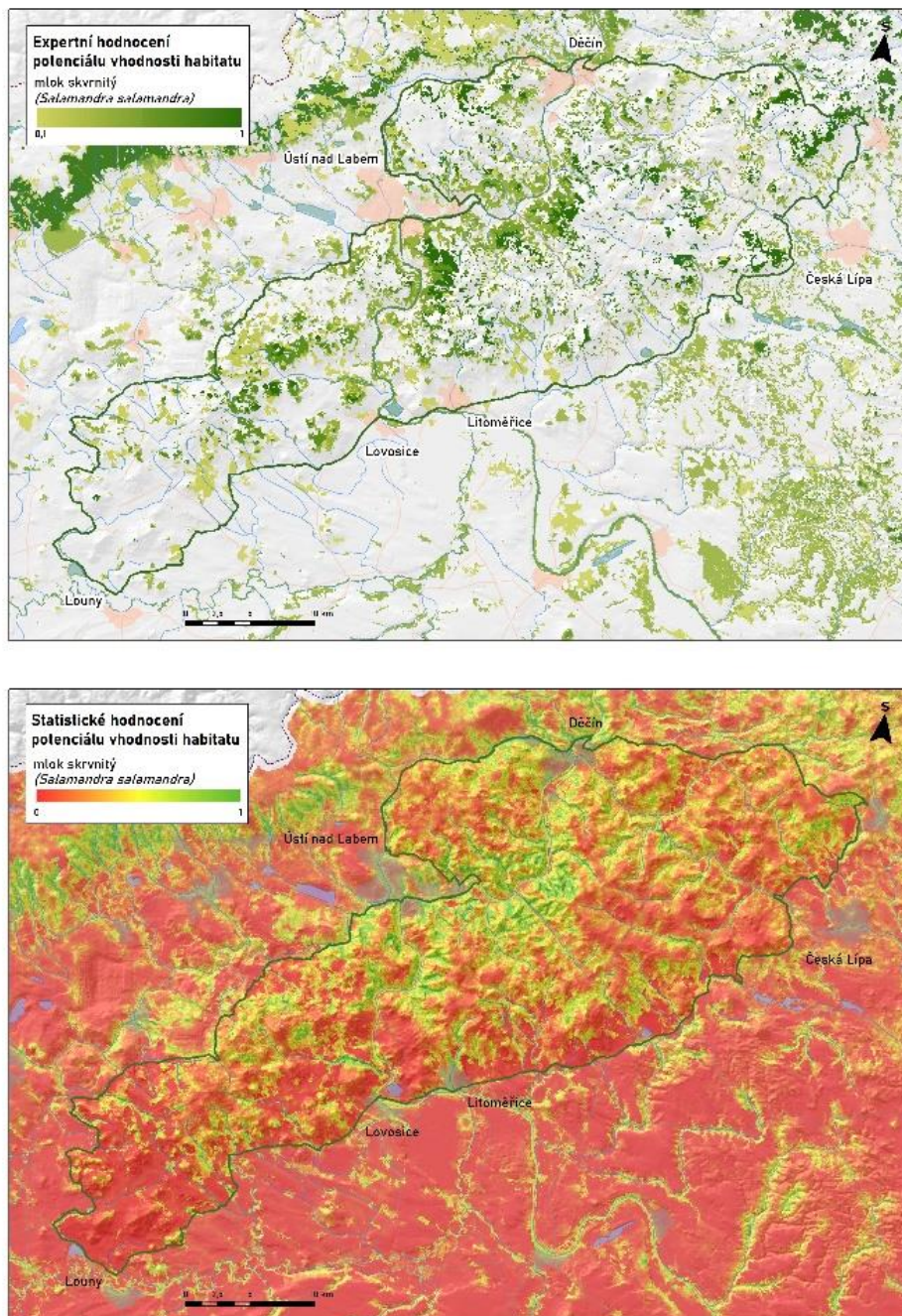
Obr. 5.4 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu čápa černého (*Ciconia nigra*)

Ještěrka zelená (*Lacerta viridis*) preferuje suché, osluněné biotopy křovin či ekotony listnatých lesů s členitým reliéfem. Dle expertního modelu jsou mezi vhodné habitáty zahrnuty i světlé listnaté lesy, statistický model zužuje predikci na údolí Labe a vybraných přítoků, resp. lesostepní lokality vulkanických kup a kuželů (Obr. 5.5).

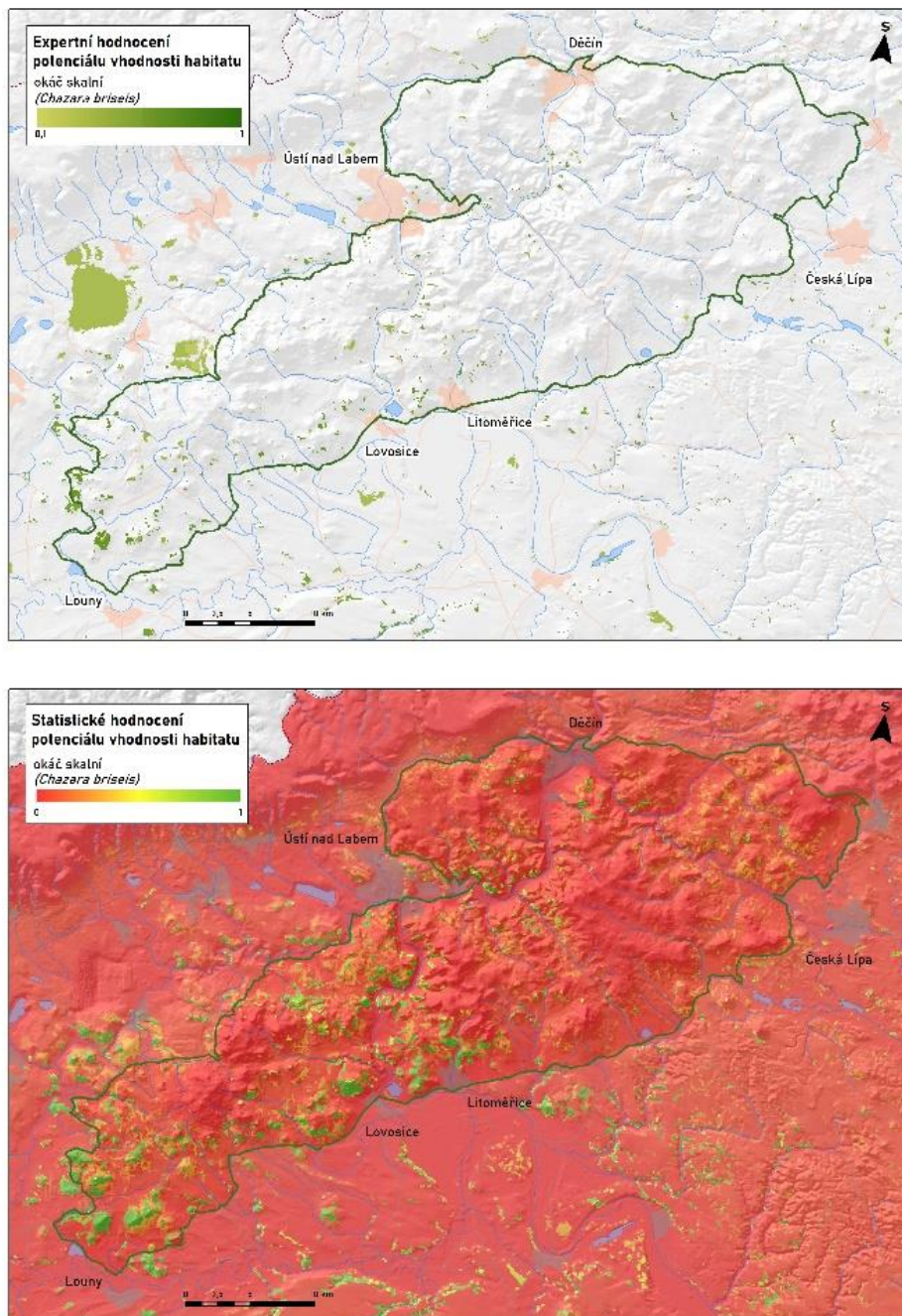
Obr. 5.5 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu ještěrky zelené (*Lacerta viridis*)

Mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) preferuje typicky vlhké listnaté a smíšené lesy, obvykle v členitém terénu. Žije v blízkosti čistých pramenišť, studánek a v hluboce zařízlých údolích lesních potoků. Vyskytuje se od nížin do nižších horských oblastí, těžištěm rozšíření jsou však střední nadmořské výšky. Oba typy modelů shodně predikují nejvhodnější habitat do centrální části CHKO podél údolí Labe a jeho přítoků, resp. podél menších potoků v členitém vulkanickém reliéfu (obr. 5.6).

Obr. 5.6 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu mloka skvrnitého (*Salamandra atra*)

Okáč skalní (*Chazara briseis*) preferuje výslunné skály a krátkostébelné skalní a sprašové stepi s jižní expozicí, porostlé řídkou křovinatou vegetací, příp. staré lomy a váté písky. České středohoří patří mezi poslední oblasti jeho rozšíření, navíc se jedná o malé, velmi fragmentované lokality. Oba modely predikují jen velmi nízký potenciál neobsazených lokalit, přičemž expertní model je více striktní než statistická predikce (Obr. 5.7).

Obr. 5.7 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu okáče skalního (*Chazara briseis*)